Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU OTSUS (seitsmes koda)

14. juuli 2021 *

Avalik teenistus – ECDC personal – Psühholoogiline ahistamine – Personalieeskirjade artikkel 12a – Abitaotlus – Abistamiskohustuse ulatus – Personalieeskirjade artikkel 24 – Etteheidetava tegevuse toimepanija ametist lahkumine – Distsiplinaarmenetluse algatamata jätmine – Personalieeskirjade artikkel 86 – Vastus abitaotlusele – Tühistamishagi – Huve kahjustav akt – Õiguse olla ära kuulatud rikkumine – Puuduvad põhjendused – Uurimisaruande ja muude dokumentidega tutvumise võimaldamisest keeldumine – Põhiõiguste harta artikkel 41 – Vastutus

Kohtuasjas T-65/19,

AI, esindaja: advokaadid L. Levi ja A. Champetier,

hageja,

versus

Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskus (ECDC), esindajad: J. Mannheim ja A. Iber, keda abistasid advokaadid D. Waelbroeck ja A. Duron,

kostja,

mille ese on ELTL artikli 270 alusel esitatud nõue esiteks tühistada ECDC 2018. aasta 18. mai, 20. juuni ja 26. oktoobri otsus, mis tehti vastuseks hageja abitaotlusele psühholoogilise ahistamise tõttu ja tema taotlusele tutvuda teatavate dokumentidega, ning teiseks hüvitada hagejale väidetavalt tekitatud kahju,

ÜLDKOHUS (seitsmes koda),

koosseisus: koja president R. da Silva Passos, kohtunikud L. Truchot ja M. Sampol Pucurull (ettekandja),

kohtusekretär: ametnik S. Spyropoulos,

arvestades menetluse kirjalikku osa ja 1. oktoobri 2020. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: inglise.

otsuse

I. Vaidluse taust

1 Hageja AI töölevõtmise kuupäev Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskusesse (ECDC) oli [konfidentsiaalne] [1].

2 Hageja esitas 20. juunil 2017 abitaotluse (edaspidi „esimene abitaotlus“) Euroopa Liidu ametnike personalieeskirjade (edaspidi „personalieeskirjad“) artikli 24 tähenduses seoses sellega, et tema osakonnajuhataja A (edaspidi „osakonnajuhataja“) teda väidetavalt psühholoogiliselt ahistas. Olles neid asjaolusid üksikasjalikult kirjeldanud, esitas hageja järgmise taotluse:

„Paluksin Teie abi sellele olukorrale lõpu tegemiseks, mis valmistab mulle palju muret, ning ma oleksin samuti tänulik, kui Te saaksite kontrollida, kas selle tegevuse näol, mida ma pean enda suhtes korduvaks, agressiivseks ja sobimatuks, on tegemist ahistamisega.“

3 Hageja esitas 14. juulil 2017 oma esimest abitaotlust täiendava teabevormi.

4 ECDC teatas 7. augustil 2017 Euroopa Pettustevastasele Ametile (OLAF) esimesest abitaotlusest. Pärast tihedat kirjavahetust ECDCga saatis OLAFi osakonna 0.1 juhataja 27. septembril 2017 ECDC direktorile (edaspidi „direktor“) teate. Selles teates märgiti, et OLAF ei olnud alustanud juurdlust samade asjaolude kohta, et ta võtab teadmiseks ECDC kavatsuse alustada oma uurimist, ja et neil asjaoludel ei alusta OLAF ise juurdlust.

5 Direktor volitas 28. septembril 2017 B-d, kes on Euroopa Komisjoni endine ametnik, uurima osakonnajuhataja tegevust, millest olid teatanud hageja ja üks teine ECDC töötaja C, kes oli samuti esitanud abitaotluse.

6 Sama päeva kirjaga teavitas direktor hagejat uurimise algatamisest tema esimese abitaotluse tulemusel ja uurimise läbiviija nimetamisest. Ta märkis samuti, et „[B] aruande kättesaamisel teeb [ta] selle kohta otsuse“.

7 Uurimise läbiviija kuulas hageja esimest korda ära 9. oktoobril 2017.

8 Hageja võttis 26. oktoobril 2017 ühendust direktoriga, et teavitada teda osakonnajuhataja käitumisest, mis sarnaneb varem esimeses abitaotluses kirjeldatud käitumisega ja mis leidis aset eelmisel päeval toimunud töökoosolekul. Hageja andis direktorile teada oma haavatavusest ja murest samal õhtul kavandatud koosoleku suhtes, kus osaleb ka osakonnajuhataja. Selles kontekstis palus hageja, et ta vabastataks töökohustustest, mille raames ta on osakonnajuhatajaga kontaktis.

9 Direktor vastas samal päeval e-kirjaga, märkides, et ta on oma päevaplaani ümber teinud nii, et ta saaks osaleda sellel saabuval koosolekul, mis hagejat muretsema paneb. Selle koosoleku lõppedes toimus hageja ja direktori esimene arutelu, et teha kindlaks tööülesanded, mis eeldavad tema ja osakonnajuhataja otsest kontakti, ning nad leppisid kokku, et järgmiste päevade jooksul mõtlevad nad koos välja ajutise lahenduse hageja töö korraldamiseks kuni uurimise lõpuni.

[1] Konfidentsiaalsed andmed kustutatud.

10 Selle mõttetöö raames edastas hageja direktorile kirjalikult rea valikuid, et vähendada psühholoogilise ahistamise ohtu. „Suvalises järjekorras“ loetletud võimaluste hulgas tegi hageja ettepaneku „viia osakond ajutiselt teise osakonnajuhataja […] alluvusse“ või „püüda vältida kontakte puhkuste, kaugtöö ja paindliku tööaja abil“.

11 30. oktoobril 2017 toimus hageja ja direktori kohtumine, mille tulemusel tegi viimane hagejale 7. novembri 2017. aasta e-kirjas ettepaneku minna alates 9. novembrist 2017 ajutisele kaugtööle kauemaks, kui see on tavapäraselt ette nähtud. Selleks et tagada oma kohalolek juba kokku lepitud koosolekutel ja korraldada oma meeskonna tööd, lükkas hageja lõpuks kaugtöö alustamise edasi 13. novembrile 2017.

12 Hagejal oli 25. novembril 2017 teine vestlus uurimise läbiviijaga, seekord telefoni teel, mille käigus hageja kirjeldas talle osakonnajuhataja käitumist 25. oktoobri 2017. aasta koosolekul ja tema hilisemat suhtlust direktoriga, mida on meenutatud eespool punktides 8–11.

13 Hageja lõpetas 13. detsembril 2017 oma ajutise kaugtöö. Samal kuupäeval võttis osakonnajuhataja kuni 2017. aasta lõpuni puhkust. Hageja omakorda võttis 2018. aasta alguses puhkust ja tuli tööle tagasi 9. jaanuaril 2018.

14 B edastas 21. jaanuaril 2018 direktorile oma aruande (edaspidi „uurimisaruanne“).

15 Osakonnajuhataja jäi kogu 2018. aasta jaanuariks ametisse, seejärel jäi ta haiguspuhkusele ja alates 31. jaanuarist 2018 leiti talle asendaja.

16 Hageja taotles 13. märtsil 2018 Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 41 lõike 2 punkti b alusel võimalust tutvuda uurimisaruandega, sealhulgas selle järelduste ja soovitustega.

17 Osakonnajuhataja haiguspuhkus lõppes 3. aprillil 2018. Ta ei asunud sellel kuupäeval täitma oma varasemaid töökohustusi, vaid ta asus täitma vahetult direktori antud tööülesandeid viimase järelevalve all, ilma et hageja oleks kuidagi olnud osakonnajuhataja alluvuses.

18 Vastuseks hageja 13. märtsi 2018. aasta taotlusele keeldus direktor 6. aprilli 2018. aasta otsusega (vt eespool punkt 16) võimaldamast hagejal tutvuda uurimisaruandega põhjusel, et pärast esimest abitaotlust algatatud menetlus ei olnud lõppenud. Ta lisas, et põhiõiguste harta artikli 41 lõikes 2 ette nähtud igaühe õigus tutvuda teda puudutavate andmetega võimaldab tagada isiku kaitseõigused juhul, kui otsus mõjutab negatiivselt tema huve.

19 6. aprillil 2018 toimus osakonnajuhataja ja direktori kohtumine, mille käigus viimane teavitas teda uurimise tulemustest suuliselt.

20 Hageja esitas 10. aprilli 2018. aasta kirjaga uue abitaotluse (edaspidi „teine abitaotlus“). Selles taotluses ei nõustunud ta asjaoluga, et osakonnajuhataja võttis uurimisaruande koostamise ajal ja pärast seda mitme ECDC töötajaga ühendust, et neile selgitada, et asjaolud, mida hageja oma esimeses abitaotluses kirjeldas, olid ühe rahulolematu töötaja väljamõeldis. Hageja rõhutas ka, et osakonnajuhataja naasis tööle ja sai seega jätkata tema laimamist või psühholoogilist ahistamist.

21 Hageja taotles 16. aprilli 2018. aasta kirjas teist korda võimalust tutvuda uurimisaruandega põhiõiguste harta artikli 41 alusel, aga ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määruse (EÜ) nr 45/2001 üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT 2001,

L 8, lk 1; ELT eriväljaanne 13/26, lk 102) artikli 13 ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määruse (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele (EÜT 2001, L 145, lk 43; ELT eriväljaanne 01/03, lk 331) alusel.

22 Direktori ja osakonnajuhataja teine kohtumine lepiti kokku 16. aprilliks 2018, et anda viimasele võimalus esitada ametlikult oma seisukoht uurimisaruande kohta, mis oli talle vahepeal edastatud. Osakonnajuhataja palvel lükati see kohtumine edasi 2. maile 2018, et anda talle võimalus oma suuliste seisukohtade ettevalmistamiseks.

23 Hageja taotlus tutvuda uurimisaruandega (vt eespool punkt 21) jäeti 8. mai 2018. aasta otsusega uuesti rahuldamata põhjusel, et esiteks ei olnud teda negatiivselt mõjutavat otsust veel tehtud ja teiseks ei olnud tõendatud vajadus avaldada talle osakonnajuhataja, teiste ECDC töötajate ja väliste isikute isikuandmeid. Lisaks edastati määruse nr 45/2001 alusel esitatud dokumentidega tutvumise taotlus ECDC andmekaitseametnikule.

24 15. mail 2018 toimus direktori ja osakonnajuhataja kolmas koosolek, mille käigus direktor teavitas teda oma kavatsusest öelda tema leping vaidlusele kohaldatavas redaktsioonis Euroopa Liidu muude teenistujate teenistustingimuste (edaspidi „teenistustingimused“) artikli 47 punkti c alapunkti i alusel üles.

25 Osakonnajuhataja esitas 15. mai 2018. aasta kirjas, mille ta koostas kohe pärast seda kohtumist, avalduse ametist lahkumiseks „teenistuse huvides“.

26 ECDC direktor rahuldas 16. mail 2018 osakonnajuhatajale saadetud kirjas tema ametist lahkumisele avalduse. Direktor märkis selles kirjas esiteks, et uurimise läbiviija leidis, et tema arvates saab rahuldada hageja esimese abitaotluse ja ühe teise ECDC töötaja esitatud sarnase taotluse. Teiseks meenutas direktor osakonnajuhataja esitatud seisukohti. Viimase arvates ei olnud uurimise käigus järgitud süütuse presumptsiooni põhimõtet, juurdlusaruandes oli tehtud mitu faktiviga, osa uurimisega seotud isikud võisid olla pahausksed ja tema kavatsus ei olnud kunagi kedagi kahjustada, vaid tegutseda ECDC huvides. Kolmandaks märkis direktor, et ta tuvastas uurimisaruandes faktivigu ja et osakonnajuhatajal oli õigus tegutseda, et tulemuslikult lahendada mitut tema osakonna liiget puudutavat probleemi. Direktor leidis siiski pärast uurimisaruande ja osakonnajuhataja kohta muu hulgas ütlustes esitatud ränkade süüdistuste läbilugemist, et osakonnajuhataja juhtimisviis põhjustas töötajatele tarbetut stressi ja ärevust. Neil asjaoludel märkis direktor, et ECDC ja osakonnajuhataja vahel ei ole enam võimalik usaldussuhet luua ning et ta kavatseb tema lepingu muude teenistujate teenistustingimuste artikli 47 punkti c alapunkti i alusel üles öelda. Märkides, et vahepeal oli osakonnajuhataja esitanud ametist lahkumise avalduse, rahuldas direktor selle järgmistel tingimustel:

„Esitasite siiski nüüd ametist lahkumise avalduse, mis tähendab praktikas, et Teie viimane tööpäev on enne töösuhte lõppemise tegelikku kuupäeva, seega tõden, et teenistuse huvides on teie 15. mai ametist lahkumise avaldus rahuldatud. Teie etteteatamistähtaeg on kümme kuud, mis tähendab, et Teie viimane tööpäev on 15. märtsil 2019.

Nagu sai arutatud ja meie kohtumisel kokku lepitud, töötate Te etteteatamistähtaja jooksul kodus, täites minu antud ülesandeid.

Etteteatamistähtaja jooksul peate Te tegutsema nii, et täidate oma kohustust olla ECDC-le lojaalne vastavalt personalieeskirjade artiklile 11.“

27 Direktor saatis 18. mail 2018 hagejale kirja tema esimese abitaotluse kohta (edaspidi „esimene vaidlustatud otsus“). See kiri on sõnastatud järgmiselt:

„Pärast minu 28. septembri 2017. aasta kirja, milles ma informeerisin Teid uurimise alustamisest Teie [esimese] abitaotluse alusel seoses osakonnajuhataja poolt psühholoogilise ahistamisega, kirjutan Teile nüüd, et teavitada Teid uurimise ja sellega seotud menetluse lõpetamisest. Sain väliselt uurimise läbiviijalt [B-lt] aruande jaanuari lõpus. Uurimise tulemustes on kokku võetud Teie ja ühe teise kaebaja sõnad, mida kinnitavad ka mitu ütlust. Uurimise läbiviija järeldab, et tema arvates võib mõlemad ahistamise kohta esitatud kaebused rahuldada.

Nagu Te teate, puudus [osakonnajuhataja] aasta esimeses pooles ning ma sain menetluse lõpule viia alles nüüd. Ma edastasin [osakonnajuhatajale] uurimisaruande järeldused aprillis pärast tema tööle naasmist ning menetluse kohaselt andsin talle võimaluse esitada oma seisukoht uurimise tulemuste kohta.

Pärast uurimisaruande lugemist ja olles võtnud arvesse minule teadaolevat infot, jõudsin järeldusele, et esineb psühholoogilise ahistamise tunnuseid. Lisaks võin tõdeda, et aruandes on faktivigu. Arvestades küll asjaolu, et teatud küsimustes pidi [osakonnajuhataja] oma rollis tegutsema, leian siiski, et viis, kuidas ta nende raskustega toime tuli, ja tema juhtimismeetod põhjustas töötajatele tarbetut stressi ja ärevust. Seetõttu kavandasin ma asjakohaseid meetmeid, kuid vahepeal lahkus [osakonnajuhataja] ametist ja tööle ta enam ei tule. Arvestades tema varasemat töölt eemalolekut ja tema seejärel üleviimist direktori kantseleisse ning seda, et osakonnajuhataja lahkus ametist, loodan, et Teie [esimest] abitaotlust on arvestatud ja Teile stressi tekitanud olukorda enam ei eksisteeri.“

28 Osakonnajuhataja esitas 29. mail 2018 abitaotluse sel põhjusel, et konfidentsiaalsed andmed, mis olid seotud tema suhtes algatatud uurimisega, avaldati Rootsi meedias ning samuti seetõttu, et talle oli tehtud anonüümseid ähvardusi. Selle taotluse alusel algatati haldusuurimine, mille käigus kuulati hageja ära.

29 Hageja taotles 30. mai 2018. aasta kirjas kolmandat korda võimalust tutvuda uurimisaruandega, viidates selles taotluses ka kõigile dokumentidele, millele tuginedes tegi ECDC direktor esimese vaidlustatud otsuse, sealhulgas dokumendid, mille alusel ta leidis, et uurimisaruandes on „faktivigu“ (edaspidi „vaidlusalune dokumentidega tutvumise taotlus“). Taotlus esitati põhiõiguste harta artikli 41 alusel. Hageja sõnul oli see aruandega tutvumine vajalik, arvestades esimest vaidlustatud otsust ja ülioluline seoses tema teise abitaotlusega. Samas kirjas palus hageja rohkem täpsustusi osakonnajuhataja lepingulise olukorra kohta pärast ametist lahkumist, mida mainiti esimeses vaidlustatud otsuses.

30 Sama päeva kirjaga, mis järgnes 8. mai 2018. aasta otsusele (vt eespool punkt 23), esitas hageja uurimisaruandega tutvumiseks määruse nr 1049/2001 artikli 7 lõike 2 alusel kordustaotluse.

31 Direktor jättis 20. juuni 2018. aasta kirjaga, mis oli adresseeritud hageja nõustajatele (edaspidi „teine vaidlustatud otsus“), eespool punktis 29 mainitud vaidlusaluse dokumentidega tutvumise taotluse rahuldamata järgmiselt:

„Te olete märkinud, et [Teie kliendi] taotlus põhineb asjaolul, et [viimane] leiab, et [esimene vaidlustatud] otsus, mis edastati talle 18. mai 2018. aasta kirjaga, tekitab talle kahju. Pärast esitatud argumentide nõuetekohast hindamist ei näe ma, kuidas võiks see mõjutada teie kliendi huve, kuna ma ei lükanud [esimest] abitaotlust põhjendamatuse tõttu tagasi. Lisaks oli Teie

kliendil võimalus esitada uurimise käigus oma seisukoht. Teie kliendi 10. aprillil 2018 esitatud [teine] abitaotlus ei saa samuti sellist taotlust põhjendada, kuna selle taotluse suhtes ei ole veel tehtud ühtegi järeldust.

Seetõttu jään ma oma järelduse juurde, et aruande ja muude dokumentidega tutvumine ei ole [põhiõiguste] harta artikli 41 alusel vajalik.

Leian, et see järeldus on kooskõlas [liidu] kohtupraktikaga, mille kohaselt ei saa kaitseõiguste ulatuse tõlgendamiseks mingil juhul samastada olukorda, kui töötaja poolt ahistamise tõttu esitatud abitaotluse alusel on algatatud uurimismenetlus, selle olukorraga, kui uurimismenetlus on algatatud selle töötaja suhtes. Sarnastel juhtudel keelduti põhiõiguste hartal põhinevat õigust tutvuda andmetega andmast isegi kaebuse esitajatele, kui jõuti järeldusele, et ahistamist ei ole võimalik tuvastada."

32 Direktor vastas sama päeva kirjaga (edaspidi „teine 20. juuni 2018. aasta kiri") määruse nr 1049/2001 alusel 30. mail 2018 esitatud kordustaotlusele (vt eespool punkt 30) ja hageja 16. aprillil 2018 määruse nr 45/2001 alusel esitatud taotlusele (vt eespool punkt 21). Direktor tegi selles kirjas järelduse, et hageja võib esiteks tutvuda uurimisaruande mittekonfidentsiaalse versiooniga kohapeal ja teiseks saada tema enda isikuandmeid sisaldava dokumendi, mis tehti talle kättesaadavaks vastavalt määruse nr 45/2001 artiklile 13.

33 Hageja esitas 2. juulil 2018 personalieeskirjade artikli 90 lõike 2 alusel esimese ja teise vaidlustatud otsuse peale kaebuse. Ta esitas selles kaebuses nõude hüvitada mittevaraline kahju, mis tekitati talle sellega, et teda ei tunnistatud täielikult ohvriks, et osakonnajuhatajale ei määratud distsiplinaarkaristust ja et pärast tema esimest abitaotlust ei võetud kaitsemeetmeid. See kahju suurenes eelkõige seetõttu, et keelduti võimaldamast tutvuda uurimisaruandega. Hageja täpsustas, et „kahju, mis on vahetult tingitud ahistamisest ja ECDC veast, kuna viimane ei taganud töötingimusi, mis oleksid vastavuses väärikuse, tervishoiu ja ohutuse standarditega, on hõlmatud eraldi taotlustega".

34 Direktor teatas 7. septembri 2018. aasta kirjas hagejale pärast mõne töötaja ärakuulamist, et ei ole ühtegi tõendit, mis kinnitaks tema teises abitaotluses esitatud väiteid (vt eespool punkt 20), ja jättis selle taotluse rahuldamata.

35 Hageja sai 12. septembril 2018 kohapeal tutvuda uurimisaruande mittekonfidentsiaalse versiooniga. Ta kirjutas alla kohaolijate nimekirjale, täpsustades käsikirjaliselt, et ta vaidlustab selle aruandega tutvumise tingimused.

36 Hageja ja neli ECDC töötajat esitasid 11. oktoobril 2018 personalieeskirjade artikli 90 lõike 1 alusel kahju hüvitamise nõude, et hüvitataks mittevaraline ja varaline kahju, mida neile on tekitatud ECDC tegevusetusega aastatel 2012–2018 seoses osakonnajuhataja käitumisega nende suhtes.

37 Direktor jättis 26. oktoobri 2018. aasta kirjaga (edaspidi „kaebuse rahuldamata jätmise otsus") hageja 2. juuli 2018. aasta kaebuse (vt eespool punkt 33) rahuldamata. Kõigepealt seadis direktor kahtluse alla kaebuse vastuvõetavuse, väites, et esimene vaidlustatud otsus ei ole hageja huve kahjustav akt. Seejärel kinnitas ta, et osakonnajuhataja käitumist selles otsuses ei pisendatud. Direktor täpsustas, et „[osakonnajuhataja] käitumise tõsiduse tõttu [kavandas ta] asjakohaseid meetmeid, et võtta arvesse uurimisaruande tulemusi". Ta meenutas ka, et hageja esimese abitaotluse eesmärk oli „teha lõpp sellele olukorrale ja uurida väidetavaid asjaolusid". Ta kirjeldas ka hageja suhtes enne esimese vaidlustatud otsuse vastuvõtmist võetud kaitsemeetmeid. Ta

märkis lisaks, et ta rahuldas osakonnajuhataja ametist lahkumise avalduse „teenistuse huvides“. Lisaks rõhutas direktor, et hagejal oli 12. septembril 2018 võimalik tutvuda uurimisaruande mittekonfidentsiaalse versiooniga. Tema sõnul ei võimaldatud hagejal uurimisaruandega tervikuna tutvuda, kuna kaitsti tunnistajate ja osakonnajuhatajaga peetud vestluste konfidentsiaalsust, probleem oli delikaatne ning oli vaja säilitada ECDC suutlikkus uurimisi läbi viia. Viimaseks jättis direktor rahuldamata kaebuses esitatud kahju hüvitamise nõude.

38 Hageja esitas 21. novembril 2018 Euroopa Ombudsmanile kaebuse eespool punktis 32 nimetatud teise 20. juuni 2018. aasta kirja kohta.

39 Hageja esitas 5. detsembril 2018 personalieeskirjade artikli 90 lõike 2 alusel kaebuse 7. septembri 2018. aasta kirja peale, mis puudutas tema teist abitaotlust (vt eespool punkt 34).

40 Direktor jättis 11. veebruaril 2019 eespool punktis 36 nimetatud kahju hüvitamise nõude tervikuna rahuldamata.

41 Direktor võttis pärast hageja 5. detsembri 2018. aasta kirja 6. märtsi 2019. aasta kirjaga tagasi 7. septembri 2018. aasta kirja, millega ta jättis rahuldamata teise abitaotluse (vt eespool punkt 34).

42 Direktor edastas 15. märtsi 2019. aasta kirjas hagejale kokkuvõtte eri tunnistajate ütlustest, kes kuulati ära pärast teist abitaotlust, ning kutsus ta vestlusele, mis toimus 25. märtsil 2019.

43 Osakonnajuhataja lahkus 15. märtsil 2019 lõplikult ECDCst pärast oma etteteatamistähtaja lõppemist.

44 Direktor teatas hagejale 5. aprilli 2019. aasta kirjas, et kuna puudusid põhjused, mis õigustaksid teises abitaotluses nimetatud asjaolude põhjalikku uurimist, otsustas ta jätta selle taotluse rahuldamata.

45 Ombudsman leidis 6. juuni 2019. aasta otsuses, et ECDC ei rakendanud haldusomavoli, kui ta andis hagejale teises 20. juuni 2018. aasta kirjas loa tutvuda uurimisaruandega üksnes osaliselt.

II. Menetlus ja poolte nõuded

46 Hagiavaldusega, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 5. veebruaril 2019, esitas hageja käesoleva hagi.

47 Hageja palus Üldkohtu kantseleisse 12. veebruaril 2019 saabunud dokumendis tema suhtes Üldkohtu kodukorra artikli 66 alusel anonüümsust. Üldkohus rahuldas selle taotluse 30. aprilli 2019. aasta otsusega.

48 Üldkohtu president määras 21. oktoobri 2019. aasta otsusega kodukorra artikli 27 lõike 3 alusel kohtuasja uuele ettekandja-kohtunikule, kes kuulub seitsmenda koja koosseisu.

49 Ettekandja-kohtuniku ettekande põhjal otsustas Üldkohus (seitsmes koda) 26. mail 2020 avada menetluse suulise osa.

50 Üldkohus kohustas 19. juuni 2020. aasta määrusega ECDCd esitama kodukorra artikli 91 punkti c ja artikli 104 alusel dokumendid, millega tutvumise võimaldamisest teise vaidlustatud otsusega keelduti. Need dokumendid edastati Üldkohtule 27. augustil 2020 ning neid ei edastatud vastavalt kodukorra artiklile 104 hagejale.

51 Üldkohus esitas 24. juunil 2020 ettekandja-kohtuniku ettepanekul kodukorra artiklis 89 ette nähtud menetlust korraldavate meetmete raames pooltele mitu kirjalikku küsimust ja palus esitada teatavad dokumendid. Pooled täitsid need nõuded neile määratud tähtaja jooksul.

52 Poolte kohtukõned ja vastused Üldkohtu küsimustele kuulati ära 1. oktoobri 2020. aasta kohtuistungil.

53 Hageja palub Üldkohtul:

– tühistada esimene ja teine vaidlustatud otsus ning vajaduse korral kaebuse rahuldamata jätmise otsus;

– mõista hageja mittevaralise kahju eest välja *ex aequo et bono* hinnatuna 40 000 eurot;

– mõista kohtukulud välja ECDC-lt.

54 ECDC palub Üldkohtul:

– jätta hagi osaliselt vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata ja põhjendamatuse tõttu tervikuna rahuldamata;

– mõista kohtukulud välja hagejalt.

III. Õiguslik käsitlus

A. Hagi ese

55 Hageja palub Üldkohtul lisaks esimese ja teise vaidlustatud otsuse tühistamisele „vajaduse korral“ tühistada kaebuse rahuldamata jätmise otsus.

56 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt toovad vormiliselt kaebuse rahuldamata jätmise otsuse peale suunatud tühistamisnõuded kaasa Üldkohtu poole pöördumise otsuse suhtes, mille peale kaebus esitati, kui tühistamisnõuetel kui sellistel ei ole iseseisvat sisu (vt 13. juuli 2018. aasta kohtuotsus Curto *vs.* parlament, T-275/17, EU:T:2018:479, punkt 63 ja seal viidatud kohtupraktika).

57 Kui kaebuse rahuldamata jätmise otsusel on siiski teistsugune ulatus kui aktil, mille peale kaebus esitati, eelkõige juhul, kui sellega muudetakse esialgset otsust või kui see sisaldab hageja olukorra uuesti läbivaatamist uute õiguslike ja faktiliste asjaolude alusel, mida oleks arvesse võetud juhul, kui need oleksid ilmnenud või oleksid olnud pädevale asutusele teada enne esialgse otsuse vastuvõtmist, võib Üldkohtul olla vaja teha konkreetselt otsus nõuete kohta, mis on vormiliselt suunatud kaebuse rahuldamata jätmise otsuse peale (vt 19. detsembri 2019. aasta kohtuotsus ZQ *vs.* komisjon, T-647/18, ei avaldata, EU:T:2019:884, punkt 36 ja seal viidatud kohtupraktika).

58 Käesoleval juhul ei ole kaebuse rahuldamata jätmise otsus üksnes teist vaidlustatud otsust kinnitav, kuna direktor võttis seisukoha uute asjaolude suhtes, mis leidsid aset pärast selle otsuse vastuvõtmist ja pärast kaebuse esitamise kuupäeva. Direktor tõdes nimelt dokumentide kohta, millega keelduti võimaldamast tutvuda teise vaidlustatud otsusega, et hagejal oli lõpuks 12. septembril 2018 võimalik kohapeal tutvuda uurimisaruande mittekonfidentsiaalse versiooniga ning saada määruse nr 45/2001 artikli 13 alusel tema isikuandmeid sisaldav dokument.

59 Neil asjaoludel tuleb teha otsus nii esimese ja teise vaidlustatud otsuse kui ka kaebuse rahuldamata jätmise otsuse tühistamise nõuete suhtes.

60 Lisaks on kaebuse rahuldamata jätmise otsuses täpsustatud esimese ja teise vaidlustatud otsuse teatud põhjendusi. Mis puudutab esimest vaidlustatud otsust, siis selles on nõustutud osakonnajuhataja käitumise „tõsidusega“ ning esitatud täpsustusi eelkõige asjaoludele kohta, mille tõttu direktor rahuldas „teenistuse huvides“ osakonnajuhataja avalduse ametist lahkumise kohta. Mis puudutab teist vaidlustatud otsust, siis direktor lisas, et hagejal ei võimaldatud selle aruandega tervikuna tutvuda, kuna kaitsti tunnistajate ja osakonnajuhatajaga peetud vestluste konfidentsiaalsust, probleem oli delikaatne ning ECDC suutlikkus uurimisi läbi viia oli vaja säilitada. Järelikult arvestades seda, et kohtueelne menetlus on arenev menetlus, tuleb neid täiendavaid põhjendusi samuti võtta arvesse selleks, et analüüsida esimese ja teise vaidlustatud otsuse õiguspärasust, kuna need põhjendused peavad langema kokku nende otsuste põhjendustega (vt selle kohta 9. detsembri 2009. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Birkhoff, T-377/08 P, EU:T:2009:485, punktid 55 ja 56 ning seal viidatud kohtupraktika).

B. Tühistamisnõuded

1. Nõue tühistada esimene vaidlustatud otsus

61 Hageja esitab kolm väidet, et põhjendada nõuet tühistada esimene vaidlustatud otsus, mida on täiendatud kaebuse rahuldamata jätmise otsusega. Esimene väide käsitleb õiguse olla ära kuulatud rikkumist, teine põhjendamiskohustuse rikkumist ning kolmas sisuliselt personalieeskirjade artiklite 24 ja 86 rikkumist.

62 ECDC palub Üldkohtul tunnistada see tühistamisnõue ilmselgelt vastuvõetamatuks, kuna puudub hageja huve kahjustav akt. Teise võimalusena palub ta, et Üldkohus lükkaks kolm väidet põhjendamatuse tõttu tagasi.

a) Sissejuhatavad kaalutlused

63 Kõigepealt tuleb meenutada administratsiooni kohustusi, kui ametnik või teenistuja on esitanud abitaotluse.

64 Kui institutsiooni ametisse nimetavale asutusele või vastavalt olukorrale teenistuslepingute sõlmimise pädevusega asutusele esitatakse personalieeskirjade artikli 90 lõike 1 alusel abitaotlus personalieeskirjade artikli 24 tähenduses, peab ta abistamiskohustusest tulenevalt ja olukorras, kus ta seisab silmitsi teenistusüksuse korra ja rahu seisukohast sobimatu juhtumiga, sekkuma piisavalt jõuliselt ning vastama juhtumi asjaoludest tulenevalt vajaliku kiiruse ning hoolsusega, et tuvastada asjaolud ning võtta sellest tulenevalt juhtumist ülevaadet omades vajalikud meetmed. Selleks piisab, kui ametnik või teenistuja, kes palub oma institutsioonilt kaitset, esitab esialgsed

tõendid selliste rünnakute toimumise kohta, mis on tema suhtes väidetavalt toime pandud. Kui niisugused tõendid on olemas, peab asjaomane institutsioon võtma sobivad meetmed, eelkõige lastes läbi viia haldusuurimise, et tuvastada koostöös kaebuse esitajaga kaebuse aluseks olevad asjaolud ning uurimise tulemustest lähtudes võtma vajalikud meetmed, milleks on kahtluse alla sattunud isiku suhtes distsiplinaarmenetluse algatamine, kui administratsioon tuvastab haldusuurimise tulemusena psühholoogilise ahistamise asetleidmise (vt 3. oktoobri 2019. aasta kohtuotsus DQ jt *vs.* parlament, T-730/18, EU:T:2019:725, punkt 80 ja seal viidatud kohtupraktika).

65 Personalieeskirjade artiklis 24 ette nähtud abistamiskohustus kohustab andma abitaotlejatele õigel ajal teada nende abitaotluse tulemusel võetud meetmetest. Eelkõige juhul, kui algatatakse distsiplinaarmenetlus, tuleb abitaotlejat teavitada määratud karistuse liigist ja määrast (vt selle kohta 3. oktoobri 2019. aasta kohtuotsus DQ jt *vs.* parlament, T-730/18, EU:T:2019:725, punkt 108 ja seal viidatud kohtupraktika). Kui abitaotlus on väidetava ahistamise kohta, peab administratsiooni mis tahes otsus selle kohta, kas see ahistamine toimus või mitte, olema kiire, sõnaselge ja põhjendatud (vt selle kohta 5. detsembri 2000. aasta kohtuotsus Campogrande *vs.* komisjon, T-136/98, EU:T:2000:281, punkt 58).

66 Lisaks tuleb märkida, et kui ametisse nimetav asutus tuvastab haldusuurimise tulemusel, et esineb võimalik psühholoogiline ahistamine, võib see ohvrite tervenemise protsessis iseenesest soodsalt mõjuda ning ohvrid võivad seda lisaks kasutada liikmesriigi kohtusse pöördumiseks (vt 13. juuli 2018. aasta kohtuotsus Curto *vs.* parlament, T-275/17, EU:T:2018:479, punkt 59 ja seal viidatud kohtupraktika).

67 Nendest kaalutlustest lähtudes tuleb analüüsida esimese vaidlustatud otsuse tühistamise nõude vastuvõetavust ja selle põhjendatust.

b) Vastuvõetavus

68 ECDC väidab ilma formaalselt hagi osalise vastuvõetamatuse vastuväidet esitamata, et esimese vaidlustatud otsuse tühistamise nõue on ilmselgelt vastuvõetamatu. ECDC sõnul ei lõpetatud haldusuurimist ilma meetmeid võtmata. Vastupidi teistele kohtupraktikas analüüsitud juhtumitele ei ole käesoleval juhul kaebust rahuldamata jäetud. Hageja esimene abitaotlus, mille eesmärk oli aidata tal olukorrale lõpp teha ja analüüsida osakonnajuhataja käitumist, hoopis rahuldati tervikuna.

69 Kõigepealt märgib ECDC, et selle taotluse alusel võeti mitu meedet, millest esimene oli 7. augustil 2017 OLAFi poole pöördumine. Direktor algatas uurimise pärast seda, kui OLAF oli kinnitanud, et tema algatusel ei ole juurdlust alustatud. Alates 26. oktoobrist 2017 ei olnud hageja enam osakonnajuhatajaga otseses kontaktis. Seejärel rahuldas direktor uurimisaruande põhjal osakonnajuhataja 16. mai 2018. aasta avalduse ametist lahkumiseks teenistuse huvides alates 16. märtsist 2019 ehk poolteist kuud enne, kui ta oli jõudnud pensioniikka. ECDC selgitab, et distsiplinaarmenetluse algatamine võib kesta märkimisväärselt kaua ja see ei pruugi viia asjaomase isiku lepingu ülesütlemiseni, mis on kõige raskem karistus. Lõpetuseks kehtestati osakonnajuhataja etteteatamistähtajal järelmeetmed. Eelkõige töötas ta kodus, täites talle vahetult direktori antud ülesandeid viimase järelevalve all. Lisaks ei esitanud hageja teise abitaotluse raames ühtegi tõendit selle kohta, et pärast esimese vaidlustatud otsuse vastuvõtmist psühholoogiline ahistamine jätkus.

70 Mis järgmiseks puudutab osakonnajuhataja käitumise tõsiduse väidetavat pisendamist, siis leiab ECDC, et seda ei saa tuletada ei esimese vaidlustatud otsuse sõnastusest ega üldisemalt kõikidest meetmetest, mida direktor esimese abitaotluse tulemusel võttis.

71 Mis puudutab lõpuks karistusi, mis hageja sõnul oleks tulnud määrata, siis ECDC lisab, et ta ei ole kohustatud algatama distsiplinaarmenetlust ega määrama karistust, kui uurimise tulemusena koostatud aruandes tehakse ettepanek sellise menetluse algatamiseks. Abitaotluse eesmärk ei ole iseenesest määrata karistust psühholoogilise ahistamise väidetavale toimepanijale, vaid pigem aidata taotlejat tema taotluse raames. Lisaks on kõnealune olukord osakonnajuhataja ametist lahkumise tõttu eriline. Igal juhul ei ole arutelu karistuse põhjendatuse üle seotud küsimusega, kas esimene vaidlustatud otsus hageja huve kahjustab. Kohtuistungil rõhutas ECDC lisaks, et oma esimeses abitaotluses ei taotlenud hageja direktorilt distsiplinaarmenetluse algatamist osakonnajuhataja suhtes.

72 Hageja väidab omalt poolt, et vastupidi sellele, mida ECDC väitis kaebuse rahuldamata jätmise otsuses ja käesoleva hagi raames, on esimene vaidlustatud otsus tema huve kahjustav akt. Sellega seoses rõhutab ta, et vaatamata meetmetele, mille direktor võttis eespool punktis 69 kirjeldatud haldusuurimise käigus, ei rahuldanud esimene vaidlustatud otsus teda täielikult. Esiteks ei tunnistanud direktor selgelt ja ühemõtteliselt, et osakonnajuhataja on süüdi psühholoogilises ahistamises, mille ohver hageja oli. Väljendi „ahistamise tunnused“ kasutamine selles otsuses kinnitab selle otsuse mitmetimõistetavust ja pisendab osakonnajuhataja käitumise mõju tema suhtes. Teiseks, kuigi uurimise läbiviija oli tunnistanud, et tema kaebus on põhjendatud, ei võtnud direktor osakonnajuhataja vabatahtliku ametist lahkumise tõttu ühtegi „asjakohast meedet“. Eelkõige ei algatatud mingit distsiplinaarmenetlust.

73 Personalieeskirjade artikli 91 lõike 1 esimese lause kohaselt kuuluvad Euroopa Liidu Kohtu jurisdiktsiooni alla kõik liidu ja personalieeskirjadega hõlmatud isikute vahelised vaidlused, milles käsitletakse seda isikut kahjustavat meedet personalieeskirjade artikli 90 lõike 2 tähenduses.

74 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on personalieeskirjade artikli 90 lõike 2 tähenduses isikut kahjustavad üksnes sellised aktid või meetmed, mis tekitavad siduvaid õiguslikke tagajärgi ametniku või teenistuja huve puudutaval viisil, tuues kaasa selge muutuse nende õiguslikus olukorras. Sellised aktid peavad muude teenistujate teenistustingimustega hõlmatud teenistuja puhul olema andnud teenistuslepingute sõlmimise pädevusega asutus ning olema otsuse vormis (vt 18. mai 2015. aasta kohtuotsus Gyarmathy vs. EMCDDA, F-79/13, EU:F:2015:49, punkt 44 ja seal viidatud kohtupraktika). Huve kahjustava akti mõiste hõlmab nii otsuseid kui ka hoidumist selliste meetmete võtmisest, mis on sõnaselgelt või kaudselt personalieeskirjades ametnike õiguste tagamiseks kehtestatud (vt 25. oktoobri 1996. aasta kohtumäärus Lopes *vs.* Euroopa Kohus, T-26/96, EU:T:1996:157, punkt 31 ja seal viidatud kohtupraktika).

75 Ametniku või endise ametniku personalieeskirjade artiklite 90 ja 91 alusel esitatud hagi, milles nõutakse isikut kahjustava meetme tühistamist personalieeskirjade artikli 90 lõike 2 tähenduses, on vastuvõetav üksnes siis, kui hagi esitamise ajal on hagejal tekkinud ja jätkuv ning piisavalt selge huvi kõnealuse meetme tühistamise suhtes; selline huvi eeldab, et hagi tulemusel võib selle esitanud pool saada mingit kasu (vt 9. detsembri 2010. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Strack, T-526/08 P, EU:T:2010:506, punkt 43 ja seal viidatud kohtupraktika).

76 Käesolevas asjas võttis direktor kui teenistuslepingute sõlmimise pädevusega isik hageja esimesele abitaotlusele vastuseks vastu esimese vaidlustatud otsuse, et teha talle teatavaks 28. septembril 2017 algatatud uurimise tulemused ja sellega seotud menetluse lõppemine,

järgides personalieeskirjade artikli 90 lõikes 1 ja artiklis 24 sätestatud kohustusi. Eelkõige kvalifitseeris direktor kirjeldatud käitumise personalieeskirjade artikli 12a lõike 3 alusel uurimisaruande ja temale teadaolevate andmete põhjal ning teavitas hagejat abitaotluse tulemusel võetud meetmetest. See otsus tekitab seega õiguslikke tagajärgi, mis võivad mõjutada hageja huve. Esimene vaidlustatud otsus on seega olemuselt otsus ja kujutab endast isikut kahjustavat meedet eespool punktis 74 viidatud kohtupraktika tähenduses.

77 Mis puudutab hageja põhjendatud huvi esimese vaidlustatud otsuse vastu, siis tuleb meenutada, et vastavalt eespool punktis 64 viidatud kohtupraktikale oli direktor esimesele abitaotlusele vastates kohustatud esiteks võtma sobivad meetmed, et tuvastada selle taotluse aluseks olevad asjaolud, ja teiseks võtma uurimise tulemusi arvestades vajalikud meetmed.

78 On otsustatud, et tõhusa kohtuliku kontrolli nõuetele on omane see, et abitaotleja võib oma taotlust puudutava otsuse peale esitatud hagis vaidlustada sellele taotlusele vastuseks võetud meetmete sobivuse, sealhulgas juhul, kui ta heidab nende meetmete võtjale ette, et ta ei algatanud distsiplinaarmenetlust kolmanda isiku suhtes, kes on tunnistatud süüdi psühholoogilises ahistamises, kui ta esitab sellega seoses teda isiklikult puudutavaid etteheiteid (vt selle kohta 13. juuli 2018. aasta kohtuotsus SQ *vs.* EIP, T-377/17, EU:T:2018:478, punkt 124).

79 Nagu nähtub edaspidi punktidest 85–116, on pooled esimese vaidlustatud otsuse peale esitatud kolmanda väite raames eriarvamusel küsimuses, kas direktor täitis oma abistamiskohustust. Vastupidi hagejale leiab ECDC, et direktor rahuldas täielikult esimese abitaotluse. ECDC esitas samad argumendid käesoleva tühistamisnõude vastuvõetavusele vastu vaidlemiseks sel põhjusel, et esimene vaidlustatud otsus ei ole hageja huve kahjustav akt.

80 ECDC ei saa aga seada hageja põhjendatud huvi esimese vaidlustatud otsuse vastu sõltuvusse nende etteheidete põhjendatusest, mis ta oma tühistamisnõude põhjendamiseks esitas (vt selle kohta 4. juuli 2017. aasta kohtuotsus European Dynamics Luxembourg jt *vs.* Euroopa Liidu Raudteeamet, T-392/15, EU:T:2017:462, punkt 41 ja seal viidatud kohtupraktika). Sellega seoses tuleb meenutada, et hageja huvi akti tühistamise vastu eeldab, et see tühistamine võib tuua talle kasu, mitte seda, et niisugune kasu on juba ette kindel (23. oktoobri 2012. aasta kohtuotsus Strack *vs.* komisjon, F-44/05 RENV, EU:F:2012:144, punkt 101).

81 Kui Üldkohus peaks käesoleval juhul leidma, et esimese vaidlustatud otsuse tühistamise nõue on põhjendatud, tähendaks see, et direktor teeks edaspidi hageja esimesele abitaotlusele vastates uue otsuse, milles võiks selgemalt tuvastada faktilised asjaolud ja mis võiks vajaduse korral kaasa tuua distsiplinaarmenetluse algatamise osakonnajuhataja suhtes. Selles mõttes võib käesolev hagi tuua hagejale kasu. Järelikult on hagejal esimese vaidlustatud otsuse suhtes põhjendatud huvi.

82 Vastupidi sellele, mida ECDC kohtuistungil väitis, ei saa asjaolu, et hageja ei taotlenud formaalselt direktorilt esimeses abitaotluses distsiplinaarmenetluse algatamist osakonnajuhataja suhtes, tema põhjendatud huvi kahtluse alla seada. Nimelt, nagu on meenutatud eespool punktis 64, piisab selleks, et abitaotluse saanud asutus oleks kohustatud vaidlusalused asjaolud kindlaks tegema ja tegema sellest asjakohased järeldused, sealhulgas kahtluse alla sattunud isiku suhtes distsiplinaarmenetluse algatamine, kui oma institutsioonilt kaitset taotlev ametnik või teenistuja esitab oma abitaotluses esialgsed tõendid selle kohta, et tema suhtes toime pandud rünnakud on aset leidnud.

83 Kõikidest eeltoodud kaalutlustest nähtub, et ECDC esitatud asja läbivaatamist takistav asjaolu tuleb tagasi lükata.

c) Sisulised küsimused

84 Üldkohus peab enne esimese ja teise väite käsitlemist otstarbekaks analüüsida kõigepealt kolmandat väidet.

1) Kolmas väide, mis puudutab sisuliselt personalieeskirjade artiklite 24 ja 86 rikkumist

85 Kolmas väide on esitatud hagiavalduses pealkirja all „Ilmne hindamisviga ja ilmne faktiviga – personalieeskirjade artikli 86 rikkumine“. Nagu hageja kohtuistungil vastuseks Üldkohtu ühele küsimusele märkis, puudutab see väide sisuliselt personalieeskirjade artiklite 24 ja 86 rikkumist. Kuigi hageja viitab oma menetlusdokumentides formaalselt üksnes personalieeskirjade artiklile 86, tuleneb personalieeskirjade artikli 24 rikkumine selle väite põhjendamiseks esitatud argumentidest, mille kohaselt ECDC vastus tema esimesele abitaotlusele ei ole sisuliselt rahuldav kahel põhjusel.

86 Esiteks ei kvalifitseerinud direktor „nõuetekohaselt“ käitumist, mida kirjeldati psühholoogilise ahistamisena, ega teavitanud hagejat sellest, millistel tingimustel esitas osakonnajuhataja ametist lahkumise avalduse ja hakkas kulgema tema etteteatamistähtaeg, rikkudes nii personalieeskirjade artiklit 24.

87 Teiseks ei ole osakonnajuhataja ametist lahkumise avalduse rahuldamine ilma distsiplinaarmenetlust algatamata personalieeskirjade artiklitega 24 ja 86 kooskõlas.

88 Tuleb märkida, et ECDC võis hageja menetlusdokumentidest järeldada, et ta tugines kolmandas väites, mille ta esitas esimese vaidlustatud otsuse tühistamise nõude põhjendamiseks, kaudselt, kuid ühemõtteliselt eelkõige personalieeskirjade artikli 24 sätetele. ECDC menetlusdokumentidest ilmneb nimelt, et tema kaitseargumentide eesmärk on ümber lükata etteheide, et esimese abitaotluse aluseks olnud asjaolusid ei ole piisavalt kirjeldatud psühholoogilise ahistamisena, mistõttu rikuti artiklit 24, mitte ainult seada kahtluse alla personalieeskirjade artikli 86 alusel esitatud hageja taotlus algatada distsiplinaarmenetlus. Järelikult tuleb tagasi lükata kolmandat väidet puudutav asja läbivaatamist takistav asjaolu, mille ECDC esitas kohtuistungil ja mille kohaselt on selle väite aluseks hilinenult personalieeskirjade artikkel 24.

i) Personalieeskirjade artikli 24 rikkumine, kuna faktilisi asjaolusid ei ole „nõuetekohaselt“ kvalifitseeritud psühholoogilise ahistamisena ja kuna osakonnajuhataja suhtes võetud meetmeid ei ole kirjeldatud

89 Hageja märgib, et selleks, et teha järeldus psühholoogilise ahistamise „tunnuste“ esinemise kohta, tugines esimene vaidlustatud otsus uurimisaruandel, mille sisu talle ei avaldatud. Seda tehes ei kinnitanud ECDC sõnaselgelt, et osakonnajuhataja käitumine kujutas endast psühholoogilist ahistamist personalieeskirjade artikli 12a lõike 3 tähenduses. Võttes aga arvesse uurimisaruannet ning hageja ja teiste ECDC töötajate ütlusi, oleks see käitumine tulnud „nõuetekohaselt“ kvalifitseerida ahistamiseks. Vastuseks esimesele abitaotlusele oleks ECDC pidanud võtma selge seisukoha küsimuses, kas tegemist on psühholoogilise ahistamisega või mitte.

90 Lisaks ei kujuta osakonnajuhataja suhtes ECDC võetud meetmed endast piisavat vastust hageja esimesele abitaotlusele. Hageja väidab sellega seoses, et hagi esitamise ajal ei olnud keegi kindlalt teadlik, milline oli osakonnajuhataja tööalane staatus ECDCs, tema ametikoht ega täpsemalt see, millistel tingimustel ta esitas ametist lahkumise avalduse. Neil asjaoludel oleks tal olnud võimalik hagejat etteteatamistähtaja jooksul laimata, nagu hageja oma teises abitaotluses ka ütles.

91 ECDC väidab vastu, et esimene vaidlustatud otsus ei pisenda osakonnajuhataja käitumist. ECDC ei ole kunagi leidnud, et väidetavad faktilised asjaolud ei kujuta endast personalieeskirjade artikli 12a tähenduses „täiel määral" ahistamist. Lisaks ei kiidetud heaks mingit karistamatust, kuna ECDC rahuldas täielikult hageja esimese abitaotluse.

92 Vastuseks kohtuistungil Üldkohtu esitatud küsimusele selgitas ECDC, et isikuid, kes olid seotud toimikutega, mida osakonnajuhataja kontrollis, teavitati tema ametist lahkumisest ja asjaolust, et ta lahkub ECDCst pärast etteteatamistähtaja möödumist. Samuti saadeti kiri ECDC juhtkomiteele, mis koosneb kõikide liikmesriikide esindajatest, ning selles kirjas toodi välja psühholoogilise ahistamise tuvastamine ja asjaolud, mille tõttu osakonnajuhataja teenistusest lahkus. Komitee liikmeid teavitati seega täpsetest asjaoludest, mille tõttu osakonnajuhataja pidi ametist lahkuma.

93 Sellega seoses olgu märgitud, et haldusuurimise eesmärk on tuvastada faktilised asjaolud ning võtta olukorraga tutvumise järel kasutusele sobivad meetmed nii seoses uurimise esemeks oleva juhtumiga kui ka üldiselt, selleks et järgida hea halduse põhimõtet vältimaks sellise olukorra esinemist tulevikus (vt 13. juuli 2018. aasta kohtuotsus Curto *vs.* parlament, T-275/17, EU:T:2018:479, punkt 59 ja seal viidatud kohtupraktika).

94 Kui ametisse nimetav asutus või teenistuslepingute sõlmimise pädevusega asutus leiab vastuseks väidetava ahistamisega seotud abitaotlusele, et tegemist on piisavate esialgsete tõenditega, mille tõttu on vaja algatada haldusuurimine, tuleb see uurimine tingimata lõpule viia, selleks et administratsioonil oleks uurimise aruande järelduste alusel võimalik võtta selle kohta lõplik seisukoht, mis võimaldab tal kas abitaotluse rahuldamata jätta või siis juhul, kui väidetud asjaolude tegelik toimumine tuvastatakse ja need kuuluvad personalieeskirjade artikli 12a kohaldamisalasse, algatada eeskätt distsiplinaarmenetlus selleks, et määrata vajaduse korral väidetavale ahistajale distsiplinaarkaristus (vt selle kohta 24. aprilli 2017. aasta kohtuotsus HF *vs.* parlament, T-570/16, EU:T:2017:283, punktid 56 ja 57 ning seal viidatud kohtupraktika).

95 Selle isiku jaoks, kes leiab, et teda ahistatakse, on väga oluline, et institutsioon selgitaks uurimise tulemusel välja faktilised asjaolud. Ahistamine, kui see on tõendatud, kahjustab ohvri isiksust, väärikust ning füüsilist või psühholoogilist terviklikkust. Nagu on meenutatud eespool punktis 66, võib psühholoogilise ahistamise olemasolu tunnistamine haldusuurimise tulemusel iseenesest mõjutada soodsalt ohvri tervenemise protsessi. Lisaks võib ohver ahistamise olemasolu tunnistamist kasutada võimaliku riigisisese kohtumenetluse jaoks. Sellest järeldub, et haldusuurimise tulemusena peab ametisse nimetav asutus või teenistuslepingute sõlmimise pädevusega asutus võtma lõpliku seisukoha küsimuses, kas tegemist on ahistamisega personalieeskirjade artikli 12a tähenduses või mitte.

96 Käesoleval juhul teavitas direktor hagejat uurimise läbiviija järeldusest, et hageja kaebuse saab rahuldada, edastamata siiski uurimisaruannet, hoolimata sellest, et hageja oli seda korduvalt taotlenud. Lisaks, vastupidi sellele, mida väidab ECDC, on esimeses vaidlustatud otsuses esitatud direktori kinnitused väga üldised ja mitmetimõistetavad. Olles meelde tuletanud uurimise läbiviija järelduse, tuvastas ta uurimisaruande alusel „ahistamise tunnuste" olemasolu, täpsustades samas,

et „[nimetatud] aruandes on faktivigu“. Ta lisas, et „viis, kuidas [osakonnajuhataja] [teatud] raskustega toime tuli, ja tema juhtimisviis põhjustas töötajatele tarbetut stressi ja ärevust“, „arvestades küll asjaolu, et teatud küsimustes pidi [ta] oma rollis tegutsema“. Vastuseks kaebusele tunnistas direktor osakonnajuhataja käitumise „tõsidust“, esitamata rohkem täpsustusi.

97 Personalieeskirjade artikli 24 alusel esitatud abitaotluse alusel läbi viidud uurimise tulemusena koostatud asjaolude kirjeldus ei vasta selles sättes ette nähtud kohustustele, mida on meenutatud eespool punktides 64–66 ja 94. Nimelt ei ole direktor oma vastuses esimesele abitaotlusele piisavalt tõendanud faktilisi asjaolusid ega võtnud lõplikku ja ühemõttelist seisukohta, kas tegemist on psühholoogilise ahistamisega või mitte. Eelkõige selle kindlakstegemine, et esinevad ahistamise „tunnused“, ja selliste kaalutluste lisamine, mis näivad seadvat kahtluse alla uurimisaruande analüüsi, mille kohaselt võis esimese abitaotluse rahuldada, ei ole piisavalt selge.

98 Lisaks ei teavitanud ECDC hagejat täpselt uurimisaruande alusel võetud meetmetest, eriti mis puudutab „sobivaid meetmeid“, mis olid kavandatud enne osakonnajuhataja ametist lahkumist, ja tema ametist lahkumise avalduse rahuldamise tingimusi, kuigi see teave oleks tulnud talle anda, kuna see oli seotud abitaotluse läbivaatamisega (vt selle kohta analoogia alusel 3. oktoobri 2019. aasta kohtuotsus DQ jt *vs*. parlament, T-730/18, EU:T:2019:725, punkt 108).

99 Nimelt teavitati hagejat, et kavandatav meede oli osakonnajuhataja lepingu ülesütlemine teenistustingimuste artikli 47 punkti c alapunkti i alusel, alles pärast seda, kui ECDC andis vastuse Üldkohtu võetud menetlust korraldavale meetmele. Selle teabe edastamata jätmine ja üksnes osakonnajuhataja vabatahtliku ametist lahkumise mainimine võisid jätta hagejale ja kõigile ECDC töötajatele mulje, et osakonnajuhataja suhtes kehtis teataval määral karistamatus.

100 Vastavalt eespool punktis 64 meenutatud kohtupraktikale eeldab abistamiskohustus aga piisavalt jõuliselt sekkumist juhtumi korral, mis on teenistusüksuse korra ja rahu seisukohast sobimatu. Nimelt on personalieeskirjade artiklis 24 viidatud abistamiskohustuse eesmärk anda ametnikele ja teenistujatele kindlustunnet praegu ja tulevikuks, et nad saaksid oma töökohustusi teenistuse üldistes huvides paremini täita (13. juuli 2018. aasta kohtuotsus Curto *vs*. parlament, T-275/17, EU:T:2018:479, punkt 57). Sellega seoses tuleb märkida, et ahistamise tõttu esitatud abitaotluse alusel algatatud haldusuurimine võimaldab lõpuks taastada teenistuse huvidele vastavad töötingimused (vt selle kohta 3. oktoobri 2019. aasta kohtuotsus DQ jt *vs*. parlament, T-730/18, EU:T:2019:725, punkt 84). Haldusuurimine vastab üldist huvi pakkuvale eesmärgile ehk võimalike inimväärikust kahjustavate ahistamisjuhtumite tuvastamisele (vt selle kohta 4. aprilli 2019. aasta kohtuotsus OZ *vs*. EIP, C-558/17 P, EU:C:2019:289, punkt 66).

101 Kuigi käesoleval juhul tuleneb see kohustus personalieeskirjade artiklist 24, ei teavitanud ECDC hagejat esimeses vaidlustatud otsuses sellest, millistel tingimustel osakonnajuhataja ametist lahkumise avaldus rahuldati. Eelkõige ei selgitanud direktor, et ta kavatses uurimisaruande lugemise tulemusel osakonnajuhtaja lepingu üles öelda ja et ta oli rahuldanud osakonnajuhataja ametist lahkumise avalduse teenistuse huvides, määrates koos temaga kindlaks etteteatamistähtaja kulgemise eritingimused, mille eesmärk oli teenistusüksuses rahu taastamine. Täpsustustest, mis ECDC kohtuistungil esitas, ilmneb, et see teave edastati halduskomitee liikmetele, kuid mitte hagejale ega teistele osakonnajuhatajaga töötavatele isikutele, samas kui sellesisuline läbipaistvus oleks võinud hagejat pärast tema esimest abitaotlust rahustada, taastada rahu töötingimuste seisukohast ja seeläbi aidata kaasa teenistuse nõuetekohasele toimimisele.

102 Sellest tuleneb, et hageja etteheidetega, mis puudutavad sisuliselt personalieeskirjade artikli 24 rikkumist, tuleb nõustuda, kuna faktilisi asjaolusid ei ole piisavalt kvalifitseeritud ning osakonnajuhataja suhtes võetud meetmeid ei ole kirjeldatud.

ii) Personalieeskirjade artiklite 24 ja 86 rikkumine, kuna osakonnajuhataja ametist lahkumise avaldus rahuldati ja distsiplinaarmenetlust ei algatatud

103 Hageja väidab, et osakonnajuhataja ametist lahkumise avalduse esitamine ei olnud mõjuv põhjus, mis õigustaks uurimise tulemuste põhjal igasuguste muude meetmete võtmata jätmist ja eelkõige personalieeskirjade artikli 86 alusel distsiplinaarmenetluse algatamata jätmist, kui järgida ECDC-siseseid rakenduseeskirju. Vabatahtlikult teenistusest lahkumise avaldus on väga erinev töölepingu ülesütlemisest distsiplinaarpõhjustel, vajaduse korral ilma etteteatamistähtajata ja pensioniõiguste vähendamisega. Direktor tunnistas esimeses vaidlustatud otsuses, et ta kavandab „sobivaid meetmeid“, mis kinnitab, et olukord väärib sobivaid karistusi, ilma et tal oleks selles osas kaalutlusruumi. Hageja lisas kohtuistungil, et võetud meetmetega ei tagatud rahu teenistusüksuses, mida näitab abitaotlus, mille osakonnajuhataja esitas 29. mail 2018 ja milles väideti, et hageja on teda diskrediteerinud.

104 ECDC väidab vastu, et abi eesmärk ei ole mitte karistuste määramine, vaid faktiliste asjaolude tuvastamine ja muude raskuste ettenägemine ning käesoleval juhul on see eesmärk saavutatud. Pealegi ei olnud ECDC-l personalieeskirjade IX lisa artikli 3 lõike 1 punkti b kohaselt mingit juriidilist kohustust algatada distsiplinaarmenetlust, kuna osakonnajuhataja oli vahepeal ametist lahkunud.

105 Samamoodi ECDCga tuleb tõdeda, et ei personalieeskirjade artikkel 86 ega personalieeskirjade IX lisa artikkel 3 ei nõua distsiplinaarmenetluse algatamist juhul, kui on tuvastatud ametniku või teenistuja kohustuste täitmata jätmine.

106 Lisaks ei kohusta ka ECDC-sisene rakenduseeskiri nr 33 seksuaalse ja psühholoogilise ahistamise ärahoidmise kohta ja ECDC-sisene rakenduseeskiri nr 29 haldusuurimiste ja distsiplinaarmenetluste läbiviimise kohta algatama distsiplinaarmenetlust. Tõsi küll, nagu kinnitab hageja, on ECDC-sisese rakenduseeskirja nr 33 punktis 3 meenutatud üldpõhimõtet, mille kohaselt „[i]gasugust sellist käitumist, mis on tuvastatud psühholoogilise või seksuaalse ahistamisena, peab [ECDC] lubamatuks ja selle eest karistatakse“. Sama rakenduseeskirja punktis 7.3, mis reguleerib konkreetselt väidetava ahistamise puhul kohaldatavat ametlikku menetlust, on siiski täpsustatud, et „[k]ui [uurimis]aruandes tehakse ettepanek algatada distsiplinaarmenetlus, võib ametisse nimetav asutus või ametiisik pärast [asjaomas(t)e isiku(te)] ärakuulamist algatada distsiplinaarmenetluse ja kohaldada sellest tulenevaid karistusi vastavalt sellele, milline eksimus on kinnitust leidnud“.

107 Kohtupraktika kohaselt on personalieeskirjade artikli 24 kohaldamisalasse kuuluvas olukorras võetavate meetmete suhtes administratsioonil liidu kohtu kontrolli all personalieeskirjade artikli 24 kohaldamise meetmete ja vahendite üle otsustamisel ulatuslik kaalutlusõigus (vt 13. juuli 2018. aasta kohtuotsus SQ *vs.* EIP, T-377/17, EU:T:2018:478, punkt 135).

108 Kui tegemist on eksimusega, mis võib õigustada ajutise teenistuja lepingu ülesütlemist, siis seda ulatuslikku kaalutlusõigust arvestades ei kohusta miski teenistuslepingute sõlmimise pädevusega asutust selle asemel, et kasutada muude teenistujate teenistustingimuste artikli 47 punktis c ette nähtud lepingu ühepoolse ülesütlemise võimalust, algatama selle teenistuja suhtes distsiplinaarmenetlust. Ainult juhul, kui teenistuslepingute sõlmimise pädevusega asutus

kavatseb ilma ette teatamata vabastada ajutise teenistuja teenistusest, sest viimane on oma kohustusi tõsiselt rikkunud, tuleb muude teenistujate teenistustingimuste artikli 49 lõike 1 kohaselt algatada distsiplinaarmenetlus, mida reguleerib personalieeskirjade IX lisa, mida analoogia alusel kohaldatakse ajutistele teenistujatele (vt selle kohta 23. oktoobri 2013. aasta kohtuotsus Gomes Moreira *vs.* ECDC, F-80/11, EU:F:2013:159, punkt 49 ja seal viidatud kohtupraktika).

109 Nagu esimesest vaidlustatud otsusest nähtub, edastas direktor uurimisaruande lõpliku versiooni osakonnajuhatajale 2018. aasta aprillis pärast seda, kui viimane oli haiguspuhkuselt naasnud, ning palus tal esitada selle aruande kohta oma seisukohad. ECDC täpsustas Üldkohtu menetluses, et vastavalt osakonnajuhataja õigusele olla ära kuulatud teavitas direktor teda 15. mai 2018. aasta kohtumise käigus, et ta kavatseb tema lepingu muude teenistujate teenistustingimuste artikli 47 punkti c alapunkti i alusel üles öelda. Selle kohtumise järel esitas osakonnajuhataja kohe ametist lahkumise avalduse. Nagu kaebuse rahuldamata jätmise otsusest nähtub, rahuldas direktor 16. mail 2018 selle avalduse teenistuse huvides.

110 16. mai 2018. aasta kiri, millega rahuldati osakonnajuhataja ametist lahkumise avaldus ja mille ECDC Üldkohtu palvel esitas, kinnitab ametist lahkumise avalduse rahuldamise asjaolusid. Sellest kirjast nähtub, et olles lugenud „esitatud ränki süüdistusi“, leidis ECDC, et ta ei saa enam osakonnajuhatajaga koostööd teha. Neil asjaoludel oli direktoril kavatsus, millest osakonnajuhatajat eelmisel päeval teavitati, öelda tema tööleping üles muude teenistujate teenistustingimuste artikli 47 punkti c alapunkti i alusel. Direktor tõdes siiski sisuliselt, et osakonnajuhataja esitas oma ametist lahkumise avalduse kohe pärast 15. mai 2018. aasta kohtumist, mis tähendab praktikas, et tema viimane tööpäev ametist lahkumise tõttu on etteteatamistähtaega järgides enne tegelikku ametist lahkumise kuupäeva, mis oleks kindlaks määratud tema töölepingu ülesütlemise korral. Osakonnajuhataja ametist lahkumise avaldus rahuldati seega teenistuse huvides. Kirjas mainiti ka seda, millistel tingimustel kavatses osakonnajuhataja teha oma tööd etteteatamistähtaja jooksul ja millele ta oli oma nõusoleku andnud, nimelt et ta töötab oma kodust direktori antud ülesandeid täites. Lõpuks meenutas direktor osakonnajuhatajale, et etteteatamistähtaja jooksul peab ta järgima personalieeskirjade artiklis 11 ette nähtud kohustusi.

111 Eeltoodud asjaoludest tuleneb, et osakonnajuhataja vabatahtlik ametist lahkumine on selle tagajärg, mida ECDC tegi esimesele abitaotlusele vastuseks algatatud haldusuurimise tulemusel. Seda kinnitab osakonnajuhataja 15. mai 2018. aasta kiri ametist lahkumise kohta, milles ei ole tema otsust põhjendatud isiklike põhjustega, vaid viidatakse „teenistuse huvidele“. Samuti tuleb märkida, et ta lahkus ametist palgaastmelt AD 12 poolteist kuud enne penisoniikka jõudmist ja mitu aastat enne seadusjärgsesse pensioniikka jõudmist mais 2021, mistõttu kaasnes tema ametist lahkumisega tema pensioniõiguste vähenemine. Lisaks, kuna etteteatamistähtaja jooksul töötas ta vahetult koos direktoriga pärast tema sellekohase otsuse tegemist, kaotas osakonnajuhataja juhtimistoetuse, mida ta osakonnajuhatajana sai. Järelikult tõi ametist lahkumine talle kaasa teatud ebasoodsa majandusliku mõju. Lõpuks võimaldasid erilised tingimused, milles osakonnajuhataja sellel ajavahemikul töötas, vältida seda, et hagejal oleksid temaga tööalased kontaktid.

112 Direktor oleks küll selle asemel, et rahuldada osakonnajuhataja ametist lahkumise avaldus, võinud otsustada osakonnajuhataja lepingu üles öelda. See valik oleks siiski lükanud edasi osakonnajuhataja tegevuse lõpetamise tegelikku kuupäeva, kuna sel juhul oleks olnud nõutav

nõuetekohaselt põhjendatud otsus (vt selle kohta 11. septembri 2013. aasta kohtuotsus L *vs.* parlament, T-317/10 P, EU:T:2013:413, punkt 60 ja seal viidatud kohtupraktika). Osakonnajuhataja oleks võinud sellise ülesütlemise otsuse pealegi vaidlustada.

113 Direktor oleks saanud osakonnajuhataja suhtes algatada ka distsiplinaarmenetluse. Nagu ECDC rõhutab, kestab selline menetlus teatud aja. Pealegi ei oleks asjaolud, mida hageja kirjeldab, toonud distsiplinaarkaristusena tingimata kaasa osakonnajuhataja töölepingu ülesütlemist, mis on raskeim karistus. Lisaks jätab hageja tähelepanuta asjaolu, et ametist lahkumisega kaasnesid meetmed, mille eesmärk oli vältida seda, et osakonnajuhatajal on temaga alluvussuhe, ja tagada etteteatamistähtaja jooksul rahu teenistusüksuses. Osakonnajuhataja nõustus nimelt sellel ajavahemikul töötama oma kodust, täites talle vahetult direktori antud tööülesandeid. Vastupidi hageja väidetele ei tõenda pealegi asjaolu, et osakonnajuhataja ise esitas kaks nädalat pärast esimese vaidlustatud otsuse vastuvõtmist abitaotluse, et oleks tulnud algatada distsiplinaarmenetlus, selle asemel, et direktor oleks rahuldanud osakonnajuhataja ametist lahkumise avalduse. Nimelt oleks osakonnajuhataja võinud selle avalduse esitada ka juhul, kui see menetlus oleks algatatud.

114 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvestades ei ole tõendatud direktori ilmne hindamisviga seoses asjaoluga, et ta rahuldas osakonnajuhataja ametist lahkumise avalduse, selle asemel, et öelda üles tema leping või algatada tema suhtes distsiplinaarmenetlus. Esimese vaidlustatud otsusega ei ole selles suhtes seega rikutud personalieeskirjade artikleid 24 ja 86.

115 Seevastu, nagu on märgitud eespool punktides 97 ja 98, on esimese vaidlustatud otsusega rikutud personalieeskirjade artiklit 24, kuna ECDC ei tuvastanud piisavalt faktilisi asjaolusid uurimisaruande tulemusel, ei võtnud selle põhjal lõplikku ja ühemõttelist seisukohta, kas tegemist on psühholoogilise ahistamisega personalieeskirjade artikli 12a lõike 3 tähenduses või mitte ega teavitanud hagejat tema esimese abitaotluse alusel võetud meetmetest, eelkõige sellest, et direktoril oli esialgu, enne osakonnajuhataja ametist lahkumise avalduse esitamist kavatsus osakonnajuhataja leping üles öelda, ja sellest, millistel tingimustel osakonnajuhataja ametist lahkumise avaldus rahuldati, sealhulgas sellest, millised olid etteteatamistähtaja rakendamise tingimused.

116 Eeltoodut arvestades tuleb kolmanda väitega – mis on esitatud selleks, et põhjendada nõuet tühistada esimene vaidlustatud otsus, mida on täiendatud kaebuse rahuldamata jätmise otsusega – osaliselt nõustuda, kuna on rikutud personalieeskirjade artiklit 24 eespool punktides 102 ja 115 mainitud aspektides.

2) Esimene väide, mis puudutab õiguse olla ära kuulatud rikkumist

117 Hageja väidab, et uurimise läbiviija kuulas ta ära, kuid direktor ei kuulanud teda ära enne esimese vaidlustatud otsuse vastuvõtmist, rikkudes sellega põhiõiguste harta artikli 41 lõike 2 punkti a, nagu seda on tõlgendatud kohtupraktikas. Hageja selgitab, et ta ei saanud esitada oma seisukohti järelduste kohta, mis sisalduvad uurimisaruandes, millega tal ei olnud võimalik enne vaidlustatud otsuse vastuvõtmist tutvuda, ega muude asjaolude kohta, mida direktor arvesse võttis. Hageja täpsustab, et esimene vaidlustatud otsus kahjustab tema huve ning teda ei teavitatud enne selle vastuvõtmist selle sisust ega teenistuse huvist, mis õigustaks seda, et ECDC nõustub osakonnajuhataja ametist lahkumisega distsiplinaarmenetluse algatamise asemel.

118 ECDC väidab vastu, et isikul, kelle suhtes uurimist läbi viiakse, ja hagejal ei ole uurimise läbiviimisel samu õigusi, mis põhjendab seda, et hagejal ei olnud võimalik uurimisaruandega tutvuda. Samas anti talle 12. septembril 2018 võimalus tutvuda uurimisaruandega osaliselt, austades selles aruandes mainitud isikute eraelu puutumatust ja isikupuutumatust, nagu ombudsman oma 6. juuni 2019. aasta otsuses kinnitas. Lisaks kuulas uurimise läbiviija hageja ära kahel korral. Peale selle on ECDC sõnul põhiõiguste harta artikli 41 lõike 2 punktis a ette nähtud õigus olla ära kuulatud tagatud juhul, kui üksikmeede isikut kahjustab, millega käesoleval juhul tegemist ei ole. ECDC lisab, et kui hageja oleks ära kuulatud, oleks tulemus igal juhul olnud samasugune, kuna ECDC rahuldas tema esimese abitaotluse.

119 Vastuseks viimati nimetatud argumendile kordab hageja repliigis oma väidet, et esimese vaidlustatud otsusega tema esimest abitaotlust ei rahuldatud.

120 Olgu märgitud, et isikul, kes on personalieeskirjade artiklite 12a ja 24 alusel esitanud abitaotluse põhjusel, et teda on psühholoogiliselt ahistatud, on lähtuvalt hea halduse põhimõttest õigus olla seoses teda puudutavate faktiliste asjaoludega ära kuulatud (vt 4. juuni 2020. aasta kohtuotsus Euroopa välisteenistus *vs.* De Loecker, C-187/19 P, EU:C:2020:444, punkt 66 ja seal viidatud kohtupraktika).

121 Harta artikli 41 lõike 2 punkti a kohaselt kätkeb õigus heale haldusele nimelt igaühe õigust, et teda kuulatakse ära enne seda, kui tema suhtes kohaldatakse üksikmeedet, mis võib teda kahjustada.

122 Õigus olla ära kuulatud tagab igaühele võimaluse teha haldusmenetluse raames, enne tema huve kahjustada võiva otsuse tegemist, tegelikult ja tõhusalt teatavaks oma seisukoht (vt analoogia alusel 4. juuni 2020. aasta kohtuotsus Euroopa välisteenistus *vs.* De Loecker, C-187/19 P, EU:C:2020:444, punkt 68 ja seal viidatud kohtupraktika).

123 Õigusel olla ära kuulatud on kaks eesmärki. Esiteks võimaldab see uurida olukorda ja tuvastada faktilised asjaolud nii täpselt ja õigesti kui võimalik ning teiseks tagada asjaomase isiku tõhus kaitse. Täpsemalt on õiguse olla ära kuulatud eesmärk tagada, et iga otsus, mis kahjustab isiku huve, tehtaks kõikidest asjaoludest täielikult teadlikuna, ning eelkõige on selle eesmärk võimaldada pädeval asutusel parandada viga või asjaomasel isikul esitada oma isikliku olukorda puudutavad asjaolud, mis räägivad selle kasuks, et otsus tehakse või mitte, või siis selle kasuks, et otsusel on pigem niisugune kui teistsugune sisu (vt 4. juuni 2020. aasta kohtuotsus Euroopa välisteenistus *vs.* De Loecker, C-187/19 P, EU:C:2020:444, punkt 69 ja seal viidatud kohtupraktika).

124 Nimelt seisneb abitaotluse esitaja ülesanne, kes väidab, et ahistamise asjaolud on aset leidnud, peamiselt tema koostöös haldusuurimise nõuetekohaseks läbiviimiseks, et teha kindlaks faktilised asjaolud (vt 13. detsembri 2018. aasta kohtuotsus CH *vs.* parlament, T-83/18, EU:T:2018:935, punkt 71 ja seal viidatud kohtupraktika).

125 Kui administratsioon otsustab abitaotlusele vastates, et abitaotluse põhjenduseks esitatud andmetel ei ole alust ning järelikult viidatud teod ei kujuta endast psühholoogilist ahistamist personalieeskirjade artikli 12a tähenduses, on selline otsus abitaotluse esitajat kahjustav ning see kahjustab teda harta artikli 41 lõike 2 punkti a tähenduses (vt 13. detsembri 2018. aasta kohtuotsus CH *vs.* parlament, T-83/18, EU:T:2018:935, punkt 78 ja seal viidatud kohtupraktika).

126 Kui teenistuslepingute sõlmimise pädevusega asutus otsustab küsida arvamust uurimise läbiviijalt, kellele ta on usaldanud haldusuurimise läbiviimise, ning abitaotluse kohta otsuse tegemisel võtab ta arvesse nii antud uurimise läbiviija arvamust, kusjuures selle arvamuse võib koostada mittekonfidentsiaalsena, kui on tagatud tunnistajate anonüümsus, tuleb see arvamus abitaotluse esitajale põhimõtteliselt teatavaks teha, kohaldades õigust olla ära kuulatud, ning seda isegi siis, kui sise-eeskirjades ei ole edastamist ette nähtud (vt selle kohta analoogia alusel 13. detsembri 2018. aasta kohtuotsus CH *vs.* parlament, T-83/18, EU:T:2018:935, punkt 85).

127 Selleks, et õiguse olla ära kuulatud rikkumine lõppeks otsuse tühistamisega, tuleb veel kontrollida, kas selle rikkumise puudumisel oleks menetluse tulemus teistsugune. Sellist õigusküsimust tuleb hinnata iga juhtumi konkreetsete faktiliste ja õiguslike asjaolude alusel (vt selle kohta 18. juuni 2020. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* RQ, C-831/18 P, EU:C:2020:481, punktid 105 ja 107 ning seal viidatud kohtupraktika).

128 Käesolevas asjas ei lõpetanud esimene vaidlustatud otsus haldusmenetlust, mille direktor 28. septembril 2017 algatas, sel põhjusel, et hagejat ei ole personalieeskirjade artikli 12a lõike 3 tähenduses psühholoogiliselt ahistatud. Direktor tunnistas nimelt, et esineb osakonnajuhataja poolt ahistamise „tunnuseid“. Esimene vaidlustatud otsus ei ole seega abitaotluse rahuldamata jätmise otsus, mis oleks sarnane nendega, mida analüüsiti eespool punktides 125 ja 126 viidatud kohtupraktikas.

129 Siiski on selle otsuse puhul tegemist hageja huve kahjustava aktiga, mis kahjustab teda põhiõiguste harta artikli 41 lõike 2 punkti a tähenduses.

130 Nimelt ei nõustuta esimeses vaidlustatud otsuses täielikult uurimisaruande järeldustega hageja esimese abitaotluse kohta. Esiteks tõdeb direktor, et selles aruandes on „faktivigu“. Teiseks, kuigi uurimise läbiviija oli järeldanud, et hageja abitaotlus on põhjendatud, järeldas direktor üksnes, et esineb ahistamise „tunnuseid“. Kohtuistungil täpsustas ECDC, et sõna „tunnused“ lisamine on seletatav nende faktivigade olemasoluga, mis ei ole küll väga tähtsad, kuid mida tuleb samuti arvesse võtta. Nagu on märgitud eespool punktides 96 ja 97, ei vasta kirjeldatud faktiliste asjaolude selles sõnastuses kvalifitseerimine personalieeskirjade artiklist 24 tulenevatele kohustustele.

131 Direktor rikkus hageja õigust olla ära kuulatud, kuna ta ei saanud enne esimese vaidlustatud otsuse vastuvõtmist võtta seisukohta uurimisaruandes sisalduvate „faktivigade“ ja kõigi muude asjaolude kohta, mille tõttu direktor ei nõustunud täielikult selle aruande järeldustega.

132 Kui sellist rikkumist ei oleks toimunud, oleks menetluse tulemus võinud olla teistsugune. Eelkõige oleks hageja saanud direktorit veenda, et faktilisi asjaolusid on võimalik hinnata teisiti, mistõttu ta oleks saanud täielikult tunnistada hageja ohvriks, nagu seda tegi uurimise läbiviija.

133 Vastupidi sellele, mida väidab hageja, ei olnud direktoril seevastu kohustust ära kuulata hageja seisukohti teenistuse huvidega seotud põhjuste kohta, mille tõttu direktor selle asemel, et öelda üles osakonnajuhataja leping või algatada distsiplinaarmenetlus, rahuldas osakonnajuhataja ametist lahkumise avalduse. Nimelt ei tehtud osakonnajuhataja kohta vastu võetud otsuseid hageja suhtes põhiõiguste harta artikli 41 lõike 2 punkti a tähenduses.

134 Kõigest eelnevast tuleneb, et esimese väitega, mille kohaselt on rikutud õigust olla ära kuulatud, tuleb osaliselt nõustuda.

3) Teine väide, mis puudutab põhjendamiskohustuse rikkumist

135 Hageja väidab, et uurimisaruande täieliku või mittekonfidentsiaalse versiooni edastamata jätmine kujutab endast kohustuse põhjendada esimest vaidlustatud otsust rikkumist, kuna see otsus põhineb sellel aruandel. Hageja märgib, et ta ei tea, keda uurimise läbiviija küsitles, ega seda, millised olid esimeses vaidlustatud otsuses mainitud uurimisaruande faktivead. Selles otsuses sisalduva järeldusega, et „osakonnajuhataja juhtimisviis põhjustas töötajatele tarbetut stressi ja ärevust", ei ole põhjendamiskohustus täidetud. Nimetatud otsus ei võimalda ka mõista põhjuseid, miks ECDC rahuldas osakonnajuhataja ametist lahkumise avalduse, säilitades kõik tema rahalised õigused kümnekuulise etteteatamistähtaja jooksul ja pärast seda, selle asemel et jätta see avaldus rahuldamata ja algatada tema suhtes distsiplinaarmenetlus.

136 ECDC rõhutab, et personalieeskirjade artikli 25 teine lõik kohustab üksnes põhjendama huve kahjustavaid otsuseid, millega käesoleval juhul tegemist ole, kuna esimene abitaotlus rahuldati. Igal juhul teavitati hagejat vaidlustatud otsusega nõuetekohaselt põhjustest, mille tõttu ECDC selle otsuse vastu võttis. Lisaks ei saanud selleks, et kaitsta tunnistajate konfidentsiaalsust, uurimisaruannet sellises olukorras edastada, seda enam, et hageja ei olnud uurimisalune. Seda kinnitas ombudsman oma 6. juuni 2019. aasta otsuses. Viimaseks olgu märgitud, et hagejale oli juba teada nende isikute nimekiri, kes ära kuulati.

137 Nagu nähtub eespool punktist 76, on esimene vaidlustatud otsus huve kahjustav akt. Seega peab see olema õiguslikult piisavalt põhjendatud vastavalt personalieeskirjade artikli 25 teisele lõigule, milles on üksnes üle võetud ELTL artiklis 296 sätestatud üldine kohustus.

138 Huve kahjustava otsuse põhjendamise kohustuse eesmärk on pakkuda huvitatud isikule piisav selgitus võimaldamaks isikul teada, kas otsus on nõuetekohaselt põhjendatud või sisaldab see viga, mis võimaldab otsuse õiguspärasuse vaidlustada ning liidu kohtul vaidlustatud otsuse õiguspärasust kontrollida. Põhjendamiskohustuse ulatust tuleb igal üksikjuhtumil hinnata, võttes lisaks vaidlustatud otsusele arvesse ka nimetatud otsusega seotud konkreetseid asjaolusid (vt 25. oktoobri 2007. aasta kohtuotsus Lo Giudice *vs.* komisjon, T-154/05, EU:T:2007:322, punktid 160 ja 161 ning seal viidatud kohtupraktika).

139 Kuigi kohtupraktika kohaselt on lubatud põhjendamine viitamisega aruandele või arvamusele, mis on ise põhjendatud, on siiski vaja, et niisugune aruanne või arvamus oleks asjaomasele isikule tõesti edastatud koos huve kahjustava aktiga (vt selle kohta 11. juuli 2013. aasta kohtuotsus Tzirani *vs.* komisjon, F-46/11, EU:F:2013:115, punkt 152 ja seal viidatud kohtupraktika).

140 Administratsioon võib ebapiisavat põhjendamist, kuid mitte põhjenduse täielikku puudumist parandada piisavate põhjenduste esitamisega kaebusele vastamise etapis ja isegi kohtumenetluse käigus esitatud täiendavate täpsustustega (vt selle kohta 2. märtsi 2010. aasta kohtuotsus Doktor *vs.* nõukogu, T-248/08 P, EU:T:2010:57, punkt 93 ja seal viidatud kohtupraktika).

141 Sellise uurimise konkreetses kontekstis, mis on algatatud personalieeskirjade artikli 24 alusel esitatud abitaotluse tulemusena ja mille eesmärk on tuvastada, kas see ahistamine, mille ohvriks üks teenistuja ennast peab, leidis tõesti aset, tuleb siiski võtta arvesse, et institutsioon on niisuguse taotluse esitanud ametnikule vastamisel kohustatud ilmutama nii tõsise olukorra lahendamisel vajalikku kiirust ja hoolsust. Seega tuleb personalieeskirjade artikli 25 teise lõiguga kehtestatud põhjendamiskohustust niisuguses kontekstis tõlgendada kitsalt ja selles õigusnormis sätestatud nõuetele ei saa vastata otsus, milles endas on piirdutud sellega, et on esitatud üksnes esmane põhjendus, mistõttu asjaomane isik peab esitama kaebuse, et saada teada tema huve

kahjustava otsuse põhjendus, mis on kooskõlas nimetatud sätte nõuetega (vt selle kohta 11. juuli 2013. aasta kohtuotsus Tzirani *vs.* komisjon, F-46/11, EU:F:2013:115, punktid 164 ja 165 ning seal viidatud kohtupraktika).

142 Niisuguse tõdemusega ei võeta siiski ette seisukohta institutsioonide võimaluse kohta esitada kaebuse rahuldamata jätmise otsuses täpsustusi administratsiooni põhjenduste kohta ega Üldkohtu võimaluse kohta võtta neid täpsustusi arvesse, analüüsides väiteid, millega selle otsuse õiguspärasus vaidlustatakse (vt 11. juuli 2013. aasta kohtuotsus Tzirani *vs.* komisjon, F-46/11, EU:F:2013:115, punkt 167 ja seal viidatud kohtupraktika).

143 Mis puudutab esimese vaidlustatud otsuse põhjendusi, siis tuleb märkida, et selles otsuses ei ole sõnaselgelt käsitletud ühtegi olukorda, mida hageja oma esimeses abitaotluses mainis, vaid selles piirduti viitega faktilistele asjaoludele, mida on kirjeldatud uurimisaruandes, millega hagejal ei olnud sel hetkel mingit võimalust tutvuda, ning „teabele, mis oli [direktorile] teada“, ilma neid üksikasjalikult selgitamata. Nimetatud otsuses viidatakse ka „faktivigade“ olemasolule uurimisaruandes, jättes need kirjeldamata, ja „küsimustele“ või „raskustele“, millega seoses osakonnajuhataja „pidi tegutsema“, jättes need jällegi täpsustamata. Lõpuks mainib direktor ilma täpsustusi esitamata, et ta kavandab „sobivaid meetmeid“, mida ei võetud osakonnajuhataja ametist lahkumise tõttu. Kaebuse rahuldamata jätmise otsuses ei esitanud direktor ühtegi täiendavat põhjendust nende aspektide kohta.

144 Sellest tuleneb, et esimene vaidlustatud otsus, mida täiendab kaebuse rahuldamata jätmise otsus, ei ole teatavate oluliste aspektide osas, mida on mainitud eespool punktis 143, põhjendatud, mistõttu hagejal ei olnud võimalik nende aspektide põhjendatusele vastu vaielda.

145 Neil asjaoludel tuleb teise väitega nõustuda, ilma et täpsustused, mida ECDC võis esitada Üldkohtus, saaksid põhjenduse puudumise kõrvaldada.

d) Nõue tühistada esimene vaidlustatud otsus

146 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb asuda seisukohale, et esimene vaidlustatud otsus, mida on täiendatud kaebuse rahuldamata jätmise otsusega, on vastu võetud personalieeskirjade artiklit 24, hageja õigust olla ära kuulatud ja põhjendamiskohustust rikkudes.

2. Nõue tühistada teine vaidlustatud otsus

147 Teise vaidlustatud otsusega jättis ECDC rahuldamata vaidlusaluse taotluse tutvuda uurimisaruandega ja teiste dokumentidega, mille alusel direktor tegi esimese vaidlustatud otsuse, sealhulgas nende dokumentidega, mille alusel direktor leidis, et uurimisaruandes on „faktivigu“ (vt eespool punkt 29).

148 Hageja märkis oma 30. mai 2018. aasta taotluses, et kuivõrd esimene vaidlustatud otsus kahjustab tema huve, peab tal vastavalt põhiõiguste harta artiklile 41 olema võimalik tutvuda nende dokumentidega, seda enam, et ta pidi 10. aprillil 2018 esitama teise abitaotluse osakonnajuhataja tegevuse tõttu, mis leidis aset uurimisaruande koostamise ajal ja pärast seda.

149 Teises vaidlustatud otsuses tõdes direktor, et esimene vaidlustatud otsus ei saa hageja huve kahjustada, kuna esimest abitaotlust ei jäetud põhjendamatuse tõttu rahuldamata. Lisaks ei saanud ka teine abitaotlus õigustada uurimisaruandega tutvumise võimaldamist, kuna selle

taotluse kohta ei olnud veel tehtud ühtegi otsust. Direktor märkis ka, et hagejale anti võimalus esitada uurimise käigus oma seisukoht. Lõpuks tuletas ta sisuliselt meelde, et kaitseõiguste ulatust käsitleva kohtupraktika kohaselt ei saa sellise isiku olukorda, kes esitas abitaotluse psühholoogilise ahistamise tõttu, samastada selle isiku olukorraga, kelle kohta taotlus esitati, ning et viimasena nimetatud isiku menetlusõigused erinevad õigustest, mis on haldusmenetluses abitaotluse esitajal ja mis on piiratumad. Sellega seoses rõhutas direktor, et põhiõiguste hartal põhinevat igaühe õigust tutvuda andmetega oli kaebajatele isegi keelatud anda juhul, kui pädev asutus on leidnud, et ahistamist ei esine.

150 Direktor lisas kaebuse rahuldamata jätmise otsuses, et hagejal oli võimalik tutvuda 12. septembril 2018 uurimisaruande mittekonfidentsiaalse versiooniga ning et tal oli võimalik tutvuda selles aruandes sisalduvate oma isikuandmetega vastavalt määruse nr 45/2001 artiklile 13. Direktor täpsustas, et hagejal ei võimaldatud selle aruandega tervikuna tutvuda, et kaitsta tunnistajate ja üksuse juhatajaga peetud vestluste konfidentsiaalsust, probleem oli delikaatne ja ECDC suutlikkus uurimisi läbi viia oli vaja säilitada.

151 Hageja esitab teise vaidlustatud otsuse vastu, mida on täiendatud kaebuse rahuldamata jätmise otsusega, ainsa väite. Selle väite kohaselt on rikutud põhiõiguste harta artikli 41 lõike 2 punkti b. Kohtuistungil loobus hageja hagiavalduses esitatud teisest etteheitest, mida ta ei olnud põhjendanud ja mis puudutas määruse nr 45/2001 artikli 13 rikkumist.

152 Hageja põhjendab oma ainsat väidet sellega, et vastupidi teises vaidlustatud otsuses väidetule on esimene vaidlustatud otsus tema huve kahjustav akt, mis õigustab veelgi enam vajadust uurimisaruandega tervikuna tutvuda. Pealegi ei saa põhiõiguste harta artikli 41 lõike 2 punktis b ja määruse nr 45/2001 artiklis 20 ette nähtud eranditele enam tugineda, kui uurimine on lõpetatud. Lisaks rõhutab hageja, et osa tunnistajaid olid nõus sellega, et tal oleks võimalik tutvuda nende ärakuulamiste protokolliga, mistõttu ka määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 1 punktis b ette nähtud erandile ei saa tugineda. Lisaks ei ole tõendatud kaitstud huvide konkreetselt ja tegelikult kahjustamine. Neil asjaoludel ei vasta uurimisaruandega väga piiratud kujul tutvumine, mida hagejale võimaldati kohapeal 12. septembril 2018, tema arvates põhiõiguste harta artikliga 41 kooskõlas olevale nõuetekohasele tutvumisele. Lõpuks täpsustab hageja, et ta ei nõustu ombudsmani 6. juuni 2019. aasta otsuse järeldustega eelkõige seoses isikuandmete kaitset käsitleva analüüsiga. Kohtuistungil lisas hageja, et juba direktorile edastatud uurimisaruande versioonis olid ütlused anonüümseks muudetud.

153 ECDC väidab vastu, et kuna esimene vaidlustatud otsus ei kahjusta hageja huve, on teise vaidlustatud otsuse põhjendused endiselt kehtivad. Ta rõhutab, et põhiõiguste harta artikli 41 lõike 2 punkt b kohustab austama konfidentsiaalsusega seotud õigustatud huve. Määruse nr 45/2001 artikliga 20 ja põhiõiguste harta artikliga 8 on hageja sellekohased menetlusõiguse piirangud muudetud õiguspäraseks. Lisaks ei muuda asjaolu, et uurimine on nüüd lõpetatud, tunnistajate ega osakonnajuhataja huve. Viimane esitas ka konkreetsed tõendid selle kohta, et uurimisaruandes sisalduvate andmete avalikustamine võib kahjustada tema õigusi. Lisaks väidab ECDC, et hagejal oli võimalus tutvuda selle aruande mittekonfidentsiaalse versiooniga 12. septembril 2018. Ombudsman kinnitas, et ECDC oli selle aruandega täies ulatuses tutvumise võimaldamisest keeldumist nõuetekohaselt ja piisavalt põhjendanud. Lõpuks, mis puudutab direktorile esitatud uurimisaruandes ütluste anonüümseks muutmist, siis rõhutab ECDC, et see ei ole piisav, kuna ECDC suuruse ja ütluste ulatuse tõttu on aruannet lugedes lihtne tunnistajate isikuid kindlaks teha.

154 Kõigepealt tuleb rõhutada, et ombudsmani 6. juuni 2019. aasta otsus ei puuduta teist vaidlustatud otsust, vaid eespool punktis 32 viidatud teist 20. juuni 2018. aasta kirja. See kiri saadeti hagejale vastuseks eelmisele taotlusele tutvuda uurimisaruandega osas, milles see taotlus põhines määrustel nr 1049/2001 ja nr 45/2001. Ombudsman analüüsis seega, kas ECDC oli neid määrusi arvestades nõuetekohaselt ja piisavalt põhjendanud oma otsust keelduda tervikuna võimaldamast üldsusel tutvuda uurimisaruandega, et kaitsta asjaomaste isikute eraelu puutumatust ja isikupuutumatust. Ombudsman ei analüüsinud seega, kas need huvid õigustavad seda, et hagejal võimaldati uurimisaruandega tutvuda ainult piiratud ulatuses, kui viimane kasutas talle põhiõiguste harta artikli 41 lõike 2 punktiga b tagatud õigust tutvuda andmetega.

155 Õigus heale haldusele, mis kuulub haldusmenetluses liidu õiguskorraga antud tagatiste hulka, on kaitstud põhiõiguste harta artikliga 41 (vt 19. septembri 2018. aasta kohtuotsus Selimovic *vs.* parlament, T-61/17, ei avaldata, EU:T:2018:565, punkt 67 ja seal viidatud kohtupraktika). Harta artikli 41 lõike 2 punktiga b on kaitstud igaühe õigus tutvuda teda puudutavate andmetega, võttes samal ajal arvesse konfidentsiaalsuse ning ameti- ja ärisaladusega seotud õigustatud huve. Õigus tutvuda teda puudutavate andmetega tähendab, et asjaomane institutsioon peab andma asjaomasele isikule võimaluse analüüsida kõiki uurimistoimikus sisalduvaid dokumente, mis võivad olla tema kaitse jaoks asjakohased (vt 19. septembri 2018. aasta kohtuotsus Selimovic *vs.* parlament, T-61/17, ei avaldata, EU:T:2018:565, punkt 78 ja seal viidatud kohtupraktika).

156 Nagu on tõdetud eespool punktis 129, on esimene vaidlustatud otsus vastupidi ECDC väidetele hageja huve kahjustav akt. Seega tuleb uurida, kas teised põhjused, mille direktor esitas teises vaidlustatud otsuses, mille põhjendusi täiendati kaebuse rahuldamata jätmise otsusega, õigustavad taotletud dokumentidega tervikuna või osaliselt tutvumise võimaldamisest keeldumist.

157 Vastuseks Üldkohtu võetud menetlust korraldavale meetmele esitas ECDC uurimisaruande mittekonfidentsiaalse versiooni, millega hageja sai kohapeal tutvuda 12. septembril 2018.

158 Pärast menetlustoimingut esitas ECDC ka uurimisaruande konfidentsiaalse versiooni, millega tutvumise võimaldamisest teise vaidlustatud otsusega keelduti, ning muud dokumendid, mida direktor oli esimese vaidlustatud otsuse vastuvõtmisel arvesse võtnud. Need dokumendid on esiteks hageja esimene abitaotlus, teiseks hageja 14. juulil 2017 saadetud täiendav teabevorm, kolmandaks 17. jaanuari 2018. aasta e-kiri, mille osakonnajuhataja saatis direktorile ja milles ta edastas direktorile oma kommentaarid talle edastatud uurimisaruande projekti kohta; neljandaks 27. juuli 2018. aasta e-kiri, mille uurimise läbiviija saatis direktorile selles uurimisaruandes sisalduvate faktivigade kohta, ning viiendaks direktori 3. augusti 2018. aasta vastus sellele e-kirjale.

159 Mis puudutab uurimisaruannet, siis nähtub dokumentidest, mille ECDC esitas Üldkohtule, et see aruanne koostati kooskõlas ECDC-sisese rakenduseeskirja nr 29 haldusuurimiste ja distsiplinaarmenetluste läbiviimise kohta artikli 4 lõikes 8 ette nähtud kriteeriumidega. Selle sätte kohaselt „[esitatakse] [a]ruandes […] kõnealused faktid ja asjaolud; selles tehakse kindlaks, kas olukordade suhtes kohaldatavaid eeskirju ja menetlusi on järgitud, ja määratakse kindlaks igasugune individuaalne vastutus, arvestades raskendavaid või kergendavaid asjaolusid“. Selles sättes on ka ette nähtud, et „[k]õik asjakohaste dokumentide ja vestluste protokollide koopiad tuleb aruandele lisada“. Nende juhiste kohaselt koostati aruanne seitsmes jaos, mis ei olnud nummerdatud.

160 Vastuseks kohtuistungil Üldkohtu esitatud küsimusele täpsustas ECDC, et uurimisaruandes sisalduvad isikuandmed, mis edastati hagejale teises 20. juuni 2018. aasta kirjas määruse nr 45/2001 artikli 13 alusel (vt eespool punkt 32), on üksnes etteheited, mille hageja ise esitas oma esimese abitaotluse raames.

161 ECDC esitatud uurimisaruande mittekonfidentsiaalsest versioonist ja viimase esitatud täpsustustest ilmneb, et hagejal võimaldati tutvuda üksnes aruande nende osadega, milles tuletatakse meelde tema enda etteheiteid ja üldisi kaalutlusi kohaldatavate õigusnormide ja uurimise läbiviimise viisi kohta. Seevastu aruande põhiosa oli täielikult kustutatud. Eelkõige ei olnud hagejal võimalik tutvuda selle aruande kolme viimase jaoga, mis sisaldasid kõigepealt nende faktiliste asjaolude kirjeldust, mille hageja ja üks teine ECDC töötaja olid abitaotluses esitanud, arvestades ka saadud ütlusi, sealhulgas osakonnajuhataja avaldusi (viies jagu), seejärel uurimise läbiviija individuaalseid järeldusi iga abitaotluse kohta (kuues jagu) ja lõpuks tema üldisi järeldusi (seitsmes jagu).

162 On aga otsustatud, et haldusuurimise lõpus koostatud aruannete koopiate edastamine, vajaduse korral mittekonfidentsiaalses versioonis, on vajalik, pidades silmas põhiõiguste harta artikliga 41 tagatud hea halduse põhimõtet ja abistamiskohustust, mille mõlema kohaselt on nõutav, et pädev asutus teavitab asjaomaseid isikuid nende abitaotluse lahendamise tulemusest, iseäranis sellisel juhul nagu käesolevas asjas, kus aruandes on tuvastatud psühholoogiline ahistamine (vt selle kohta 3. oktoobri 2019. aasta kohtuotsus DQ jt *vs.* parlament, T-730/18, EU:T:2019:725, punkt 109).

163 Nagu ECDC rõhutab, ei ole isikut puudutavate andmetega tutvumise õigus siiski absoluutne. Põhiõiguste harta artikli 41 lõike 2 punktiga b on see õigus tagatud kahel tingimusel. Esiteks käsitleb isiku õigus tutvuda andmetega üksnes „teda puudutavaid andmeid“. Teiseks tuleb tutvumise võimaldamine tagada, võttes arvesse „konfidentsiaalsuse ning ameti- ja ärisaladusega seotud õigustatud huve“.

164 Mis puudutab käesolevas asjas esimese tingimuse mõju, siis tuleb tõdeda, et uurimisaruanne ei puuduta mitte ainult hageja esimest abitaotlust, vaid ka ühe teise abitaotleja taotlust. Lisaks viitas uurimise läbiviija oma aruande kuuendas ja seitsmendas jaos ka teiste ECDC töötajate isiklikule olukorrale seoses „raskendavate asjaoludega“.

165 Kui hagejale kohtuistungil selle kohta küsimusi esitati, ei välistanud ta võimalust, et talle oleks kasuks tutvuda uurimisaruande nende osadega, mis puudutavad kolmandate isikute olukorda. Siiski tagab õigus tutvuda toimikuga, millele ta põhiõiguste harta artikli 41 lõike 2 punkti b alusel tugineb, õiguse tutvuda ainult teda puudutavate andmetega.

166 Mis puudutab eespool punktis 163 nimetatud teist tingimust konfidentsiaalsusega seotud õigustatud huvide kohta, mis on samuti tagatud põhiõiguste harta artikli 41 lõike 2 punktiga b, siis on leitud, et psühholoogilise ahistamise kaebuse kontekstis tuleb tagada kogutud ütluste konfidentsiaalsus, sealhulgas kohtumenetluses, kuna võimalus, et see konfidentsiaalsusnõue tühistatakse kohtuvaidluse etapis, võib takistada neutraalsete ja objektiivsete uurimiste läbiviimist, mille käigus need töötajad, keda palutakse tunnistajatena ära kuulata, teevad täielikult koostööd (vt 19. septembri 2018. aasta kohtuotsus Selimovic *vs.* parlament, T-61/17, ei avaldata, EU:T:2018:565, punkt 79 ja seal viidatud kohtupraktika).

167 Käesoleval juhul ei piirdunud ECDC siiski ainult uurimisaruande nende osade varjamisega, mis puudutavad ütlusi, vaid kustutas uurimise läbiviija kogu analüüsi sisu, sealhulgas tema järeldused hageja esimese abitaotluse kohta, mida ei saa põhjendada tunnistajate konfidentsiaalsuse ja uurimise nõuetekohase läbiviimise õigustatud huvide kaitsega.

168 Lisaks oli uurimise läbiviija juba võtnud meetmed, et tagada tunnistajate anonüümsus uurimisaruandes. Eelkõige andis ta alati isikutele, kes nõustusid olema ära kuulatud, võimaluse allkirjastada oma vestluse protokoll või mitte. Isikute puhul, kes protokolli ei allkirjastanud, ei ole nendelt kogutud teavet uurimisaruandes kasutatud viisil, mis oleks võimaldanud need isikud kindlaks teha. Mis puudutab isikuid, kes nõustusid protokolli allkirjastama, siis asendati nende nimi, mis oli uurimisaruandes seotud nende ütlusega, koodiga. Isegi juhul, kui – nagu väidab ECDC – tema suuruse tõttu ei peetud seda anonüümseks muutmise tehnikat nende isikute identiteedi kaitsmiseks piisavaks, oleks võinud kaaluda võimalust avalikustada nende ütluste sisu kokkuvõttena või peita ütluste sisu teatud osad (vt selle kohta 25. juuni 2020. aasta kohtuotsus HF *vs.* parlament, C-570/18 P, EU:C:2020:490, punkt 66 ja seal viidatud kohtupraktika). ECDC ei kaalunud aga ühtegi neist tehnikatest.

169 Mis puudutab teisi eespool punktis 158 nimetatud dokumente, millega tutvumisega võimaldamisest samuti keelduti teise vaidlustatud otsusega, siis tuleb märkida, et esimese abitaotluse ja täiendava teabevormi koostas hageja ise. Mis puudutab osakonnajuhataja 17. jaanuaril 2018 direktorile saadetud e-kirja, siis oleks direktor pidanud hagejale edastama selle e-kirja mittekonfidentsiaalsed osad, mis puudutasid tema esimeses abitaotluses kirjeldatud asjaolusid, arvestades tunnistajate konfidentsiaalsust. Mis puudutab lõpuks direktori ja uurimise läbiviija e-kirjavahetust, siis tuleb tõdeda, et see toimus ajavahemikus 27. juulist kuni 3. augustini 2018 ning seega pärast esimese vaidlustatud otsuse vastuvõtmist, mistõttu see ei kuulu vaidlusaluse dokumentidega tutvumise taotluse kohaldamisalasse.

170 Kõigest eelnevast tuleneb, et hageja ainus väide on osaliselt põhjendatud.

171 Seetõttu tuleb tühistada teine vaidlustatud otsus, mida on täiendatud kaebuse rahuldamata jätmise otsusega, osas, milles sellega keelduti hagejal võimaldamast tutvuda mittekonfidentsiaalsete osadega uurimisaruandest ja osakonnajuhataja 17. jaanuari 2018. aasta e-kirjast, mis teda puudutasid (vt eespool punktid 164 ja 169).

C. Kahju hüvitamise nõuded

172 Hageja palub Üldkohtul mõista ECDC-lt välja hüvitis talle tekitatud mittevaralise kahju eest, mille summaks on e*x æquo et bono* hinnatuna 40 000 eurot.

173 Hageja väidab oma nõude põhjenduseks, et talle tekitas mittevaralist kahju asjaolu, et ECDC ei tunnistanud täielikult tema ohvri staatust ja et osakonnajuhatajale ei määratud distsiplinaarkaristust.

174 Sellega seoses rõhutab hageja, et viie järjestikuse aasta jooksul oli tema pingetase väga kõrge, mis põhjustas tõsiseid tervisekahjustusi, mis väljendusid ärevuses, vererõhuprobleemides ja tema eneseusu vähenemises. Asjaolu, et ECDC otsustas esimese vaidlustatud otsuse kontekstis jätta osakonnajuhatajale distsiplinaarkaristuse määramata ja direktor ei võtnud pärast hageja esimest abitaotlust ühtegi kaitsemeedet, tekitas hagejas tunde, et osakonnajuhataja võib tegutseda täiesti karistamatult.

175 Kahju suurendas veelgi asjaolu, et direktor üritas kõikide vahenditega vältida seda, et tal võimaldataks tutvuda võtmetähtsusega asjaolude ja dokumentidega, millele ta esimeses vaidlustatud otsuses tugines, kui ta tegi otsuse hageja esimese abitaotluse kohta. Läbipaistvus ja selgus on aga hädavajalikud selleks, et püüda taastada usaldus, kui tööandja tegelikult eitab personalieeskirjadega antud õiguste rikkumist, isegi kui neid rikkumisi saab juhtivtöötajatele süüks panna.

176 Kuna osakonnajuhataja tegevuse alguse ja esimese abitaotluse esitamise vahele jäi neli aastat, siis kujutavad need aastad endast mõistlikku aega, arvestades aega, mis on vajalik, et saada teadlikuks olukorrast, tema vaimsest kurnatusest ja tema lepingu pikendamise tähtajast 2014. aastal. Hageja lisab, et igal juhul oli ta juba isiklikult ja personalikomitee vahendusel teavitanud administratsiooni osakonnajuhataja käitumisest. Ta palus aastaid jätkuvalt abi, ilma et teda oleks tegelikult ära kuulatud ja veel vähem mõistetud.

177 ECDC väidab, et alates hageja esimese abitaotluse esitamisest järgis ta oma hoolsuskohustust ja hea halduse põhimõtet, kui ta algatas pärast OLAFilt loa saamist haldusuurimise, võttis kaitsemeetmed, tuvastas ahistamise asetleidmise ja rahuldas osakonnajuhataja ametist lahkumise avalduse teenistuse huvides. Hageja teavitas oma kõrgest stressi- ja ärevustasemest alles 2. juulil 2018 oma kaebuse raames. ECDC väidab, et kui ta oleks saanud varem teada, et hageja tunneb ennast ahistatuna, oleks ta võtnud sobivad meetmed, nagu ta tegi kohe pärast esimese abitaotluse esitamist. Mis puudutab kuupäeva, mil viimati nimetatud taotlus esitati, siis märgib ECDC, et ta ei ole väitnud, et selle taotlus suhtes on aegumistähtaeg möödunud.

178 Mis puudutab kahju tegelikkust, siis väidab ECDC, et ühtegi tõendit ei ole esitatud, kuna hagiavaldusele lisatud arstitõendil on tema arvates väga väike informatiivne väärtus.

179 Mis puudutab lõpuks põhjuslikku seost väidetava rikkumise ja mittevaralise kahju vahel, siis ka seda ei ole tõendatud.

180 Kõigepealt tuleb täpsustada hageja kahju hüvitamise nõude ulatust.

181 Nimelt, nagu on märgitud eespool punktis 36, esitasid nii tema kui ka teised ECDC töötajad 11. oktoobril 2018 personalieeskirjade artikli 90 lõike 1 alusel teise kahju hüvitamise nõude. Selle ühise nõudega taotles hageja 356 400 euro suurust summat varalise ja mittevaralise kahju eest, mis talle tekitati aastatel 2012–2018, mille jooksul ECDC ei taganud sobivat töökeskkonda ja viivitas osakonnajuhataja käitumisele reageerimisega. Direktor jättis selle nõude rahuldamata ning sellele järgnes kõigepealt kaebus ja seejärel hagi Üldkohtusse, mis registreeriti numbriga T-864/19. Kohtuistungil täpsustas hageja, et käesolevas kohtuasjas esitatud kahju hüvitamise nõue on erinev nõudest kohtuasjas T-864/19. Seega puudub vajadus otsustada viimati nimetatud nõudes hageja kirjeldatud kahju üle.

182 Hagiavaldusest nähtub, et mittevaraline kahju, millele hageja käesolevas kohtuasjas viitab, tuleneb esimesest ja teisest vaidlustatud otsusest. Eelkõige väidab hageja, et esimene vaidlustatud otsus lõpetas uurimise, tunnistamata täielikult tema kui ohvri staatust ja määramata osakonnajuhatajale distsiplinaarkaristust, kuna viimane lahkus ametist. Seda kahju suurendas teises vaidlustatud otsuses sisalduv keeld võimaldada uurimisaruandega tutvuda.

183 Seetõttu palub hageja hüvitada mittevaralise kahju, mis tuleneb rikkumistest, mida on kirjeldatud esimese vaidlustatud otsuse tühistamise nõude põhjendamiseks esitatud kolmanda väite raames, ja ainsas väites, mis on esitatud teise vaidlustatud otsuse peale.

184 Nagu nähtub eespool punktidest 116 ja 170, nõustuti nende väidetega osaliselt. Nimelt on tuvastatud, et esiteks ei ole ECDC uurimisaruande tulemusel täielikult tuvastanud faktilisi asjaolusid ega teavitanud hagejat tema esimese abitaotluse tulemustest, rikkudes sellega personalieeskirjade artiklit 24. Teiseks ei olnud hagejale ainult piiratud ulatuses võimaldatud tutvumine uurimisaruandega kooskõlas põhiõiguste harta artikli 41 lõike 2 punktiga b.

185 Vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale võib õigusvastase akti tühistamine ise kujutada endast sobivat ja põhimõtteliselt piisavat hüvitist igasuguse mittevaralise kahju eest, mida see akt võis põhjustada. Nii ei ole see siiski juhul, kui hageja tõendab, et ta kandis mittevaralist kahju, mis on tühistamise aluseks olnud õigusvastasusest eraldiseisev ja mida ei ole võimalik tühistamisega täielikult hüvitada (vt 13. juuli 2018. aasta kohtuotsus Curto *vs.* parlament, T-275/17, EU:T:2018:479, punkt 114 ja seal viidatud kohtupraktika).

186 Nii on see esiteks siis, kui tühistatud akt sisaldab sõnaselgelt negatiivset hinnangut hageja võimetele, mis võib teda haavata, teiseks siis, kui toime pandud rikkumine on erakordselt tõsine, ning kolmandaks siis, kui tühistamisel ei ole mingit kasulikku mõju, mistõttu see ei saa iseenesest olla sobiv ja piisav hüvitis igasuguse mittevaralise kahju eest, mis vaidlustatud aktiga tekitati (vt 23. oktoobri 2012. aasta kohtuotsus Strack *vs.* komisjon, F-44/05 RENV, EU:F:2012:144, punkt 128 ja seal viidatud kohtupraktika).

187 Lisaks tuleneb kohtupraktikast, et väidetavalt tekitatud kahju mittevaraline laad ei pööra ümber hagejal lasuvat kohustust tõendada kahju olemasolu ja ulatust. Liidu vastutus tekib üksnes juhul, kui hageja on tõendanud, et talle on tegelikult kahju tekitatud (vt 29. aprilli 2015. aasta kohtuotsus CC *vs.* parlament, T-457/13 P, EU:T:2015:240, punkt 49 ja seal viidatud kohtupraktika).

188 Käesolevas asjas ei ole hageja tõendanud mittevaralise kahju olemasolu, mis on lahutatav õigusvastasest tegevusest, mille tõttu tühistati esimene ja teine vaidlustatud otsus, ja mida sellise tühistamisega täielikult ei hüvitata. Kohtuistungil piirdus ta sellega seoses väitega, et osakonnajuhataja oli jäänud karistamata ning et talle osaks saanud ärevus ja kannatused on jätkuvalt tegelikud, eelkõige pärast jõupingutusi, mida ta pidi tegema, et tutvuda eeskätt uurimisaruandega, mis oli tema jaoks väga oluline. Hageja ei ole siiski esitanud põhjusi, miks ei saa seda kahju esimese ja teise vaidlustatud otsuse tühistamisega hüvitada.

189 Eeltoodut arvestades tuleb nendest otsustest tuleneva mittevaralise kahju hüvitamise nõue jätta rahuldamata.

IV. Kohtukulud

190 Kodukorra artikli 134 lõike 3 kohaselt jäävad kummagi poole kohtukulud tema enda kanda, kui osa nõudeid rahuldatakse ühe poole, osa teise poole kasuks. Kui kohtuasja asjaolud seda õigustavad, võib Üldkohus siiski otsustada, et lisaks enda kohtukulude kandmisele mõistetakse poolelt välja ka osa teise poole kohtukuludest.

191 Käesolevas asjas tuleb selle sätte alusel otsustada, et ECDC kannab lisaks enda kohtukuludele kolm neljandikku hageja kohtukuludest ning hageja kanda jäetakse üks neljandik tema enda kohtukuludest.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (seitsmes koda)

otsustab:

1. **Tühistada Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskuse (ECDC) 18. mai 2018. aasta otsus, mis võeti vastu vastusena AI 20. juuni 2017. aasta abitaotlusele.**

2. **Tühistada ECDC 20. juuni 2018. aasta otsus osas, milles sellega keelduti AI-l võimaldamast tutvuda mittekonfidentsiaalsete ja teda puudutavate osadega uurimisaruandest, mis puudutab tema 20. juuni 2017. aasta abitaotlust, ja A 17. jaanuari 2018. aasta e-kirjaga.**

3. **Tühistada ECDC 26. oktoobri 2018. aasta otsus, millega jäeti rahuldamata AI 2. juuli 2018. aasta kaebus.**

4. **Jätta kahju hüvitamise nõue rahuldamata.**

5. **Jätta ECDC kohtukulud tema enda kanda ning mõista temalt välja kolm neljandikku AI kohtukuludest.**

6. **Jätta üks neljandik AI kohtukuludest tema enda kanda.**

da Silva Passos Truchot Sampol Pucurull

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 14. juulil 2021 Luxembourgis.

Allkirjad